

... et ...
... **da Comp** ...
... ut ...
...
... accepimus. Per
ia in ad romanos.
... nos ignorat in
... non sine
...
...
...
...
...
...
...

AB
154397

Sammelband

14

X

Kritiken und Besprechungen.

10.

No 8039 *

Sum ex libris
Henrici Eic-
ken Berubini
Sij?

Dresfede festis
Wesenbey oratio
De Waldensib
Theodorico
virgiliann.

GEORGII
FABRICII CHEM-
NICENSIS

EPITOMES PRO-
SODIAE ET ELEGAN-
TIARVM POETICA-
rum Liber, additis
exemplis.

LIPSIÆ.
CVM PRIVILEGIO.

GEORGE

WALTON

WALTON

WALTON

WALTON

WALTON

WALTON

WALTON

WALTON

WALTON

GEORGIUS FABRICIUS CHEMNICENSIS, GEORGIO Treptæ, sororis filio,
S. D.

Accipe Trepta puer, quæ nunc tibi manera
dantur

Parua, sed à studijs non aliena tuis.
Nam quia Piërias assuetus es ire per artes,
Addere nostra aliquam cura laborat opem:
Vt tibi Daphnea cingantur tempora fronde,
Ambiat & tenerum digna corona caput.
Inprimis pulcro pietatis amore traharis,
Proxima sit, veri mens studiosa, comes.
Hinc eat in dulces amor obsequiumq; parentes,
Et latus indomitus cingat vtrumq; labor.
Cernimus vt nullos humana industria fructus
Edat, cœlestem ni Deus addat opem.
Pœnarum frustra quoq; vincula dura coërcent,
Quem timor & cultus non regit ipse Dei.
At cuius fallax effundit friuola lingua,
Et candore carent pectora, verba fide:
Sit procul à sacris Musarum fontibus: arcet
Delius à templis corda prophana Deus.
Thespiades Phœbo mentes auremq; puella
Præbent, & lateri turba fidelis adest.
Seu super vmbri ferè conscenderit ardua Cynthi,
Siue Palatinum malit adire iugum:

A

2

Paruula

Paruula turba suo sic hereat vsq; magistro,
 Aonias facti lau de secuta deas :
 Atq; pias illi patiens accommodet aures,
 Quâ licet, & cari more parentis amet.
 Ut vitam Deus, vt tribuunt alimenta parentes,
 Sic morum curam sancte magister habes.
 Prætulit Aeacida, dantem sibi plectra lyramq;
 Hectoris occisor non malè Phylliriden.
 Pelleus iuuenis se fassus multa Philippo,
 Sed debere tuo plura Stagira seni.
 Quid Charoneo non assignauit honoris,
 Romani princeps Optimus imperij?
 Hæc tu cum docti discas ex ore SIBERI,
 Admonitus cesset littera nostra suo.
 Ut cœptus autem peragas cum laude labores,
 Nèue tuum in studijs quid remoretur iter :
 Offero Piëridum flores, quos legimus hortis,
 Vnde benigna tui rura colantur agri.
 Inde tuos quotquot sumes scripturus ad vsus,
 Tot te purpureas carpere crede rosas.
 Castaliæ pleno manant hinc flumine lymphæ,
 Quales Pegasei pes fodit acer equi.
 Sulmo ministrat aquas, Clarijs vberrimus vndis,
 Clitumnusq; suas addit, & Almo suas.
 Hinc & in Albiacum deduco fluenta Lyceum,
 Hic vbi Mauricij stat schola celsa Ducis.
 Sed dum commissæ conor prodesse iuuentæ,
 Cura subit studij pectora nostra tui.
 Communemq; alijs, vni tibi dono libellum,

Augu-

Augurij exoptans sint rata vota mei.
 Perge vias cæptas celeri modo carpere gressu,
 Nec leuis egregia desere laudis iter.
 Succurratq; tibi, discendo ferre labores,
 Haud signum fallax indolis esse bona.
 Cura laborq; ardens generosa propria menti,
 Degeneres animos ocia tarda probant.
 Stamina cum posuit, tum concutit Aegida Pallas,
 Ostentans fortes vtraq; ad arma manus.
 Tempa etiam Alcides habuit communia Musis,
 Virgineaq; stetit bellicus æde Deus:
 Nam sudore omnis studiorum fama paratur,
 Et iuuat assiduus numina casta labor.
 Si cupis ipsorum per laudes ire deorum,
 En labor, & virtus sternit ad astra viam.

A 3 GEOR-

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

G
B R

C
vel
qua
etia

In

In

G E O R G I I F A-
 B R I C I I C H E M N I C E N-
 S I S D E P R O S O D I A
 Epitome.

OMNES syllabæ aut primæ sunt, aut
 mediæ, aut vltimæ. eaq; vel longæ,
 vel breues vel ambigua. Harum omnium
 quantitas cum in genere cognoscitur, tum
 etiam cognoscitur in specie.

In genere	} Omnium	} Positione Diphthongo Regula Exemplo

In specie	} Primæ	} Præpositione. Compositione.
	} Vltimæ, termina- tione.	} Vocalis aut Consonantis.

6 DE PROSODIA.
DE SYLLABARVM
QUANTITATE IN
GENERE.

DE OMNIBVS
SYLLABIS.

Quantitas syllabarum omnium in ge-
nere cognoscitur modis quatuor.

I. POSITIONE.

qua syllaba producitur. Positio autem fit,

I. Aut reuera, cum in eadem dictio-
ne vel in diuersis duæ pluresue consonan-
tes, aut vna geminata vocalem consequi-
tur, vt:

Carmen,   *Ineptus,*   *Sapiens,*
Annus,   *Capillus.*

II. Aut facultate, cum è duplicibus ali-
qua sequitur, vel I litera inter duas vocales
ponitur, vt:

Axis,   *Alexander,*   *Felix.*
Gaza,   *Obryzum,*
Laius,   *Pompeius,*   *Harpysia.*

III. DIPHTHONGO.

qua eodem modo syllaba producitur, vt:

Aula,   *Eurus.*
Acuum,   *Cælum.*

III. RE-

III. REGULA.

qua syllaba & produci potest & corripī.

Regulæ autem vſitatiffimæ numerantur
ferè huiusmodi.

I. Contractio longam efficit ſyllabam,
vt:

Nil, pro Nihil.

Di, pro Dī.

Mi, pro Mihi.

Quis, pro Quibus.

II. Monosyllaba ferè producuntur, vt:

Par, Mas, Ver, Lu, Bos, Sol, Fur, Sus.

Item: *Do, Sto, Flo, Dic, Duc.*

Item: *Ne, Non, Cur, Sic, En, Sin, Quin.*

Excipiuntur *Mel, Fel.*

Item: *Fit, Scit.*

Item: *Bis, Ter, An,* & quædam alia, de qui-
bus in vltimis ſyllabis plura.

III. Præterita duarū ſyllabarum prio-
rem producaut, vt: *Veni, Vidi, Vici.*

Excipiuntur ſex: *Dedi, Steti, Scidi, Fidi, Bibi,*
Tuli.

III. Præterita principium geminan-
tia, primam habent correptam, vt:

Cecidi, Didici, Momordi, Cucurri.

V. Supina duarum ſyllabarum produ-
cuntur. Excipiuntur nouem:

Datum, ratum, ſatum, citum, itum, litum,
quitum, ſitum, rutum.

A 5

VI. Tem-

VI. Tempora verborum præsentis & præteriti, de quibus formantur, etiam in reliquis temporibus ac modis sequuntur quantitatem, vt *Lego* in ijs, quæ ab indicatiuo præsentis veniunt, corripitur, *Legebam, Legam, Lege, Legito, Legerem, Legere*. In ijs, quæ à præterito, producitur, *Legi, Legeram, Legissem, Legerim, Legero, Legisse*.

IIII. EXEMPLE.

quo syllaba anceps est, corripitur enim & produci potest. Eo utimur, cum reliquis destituti sumus, & exempla cum lectione, tum exercitatione comparantur. Crebro igitur scribendum, & multa optimorum Poëtarum carmina memoriæ mandanda sunt.

DE PRIMA AC ME-

DIA SYLLABA

in genere.

HACTENVS de syllabis omnibus in uniuersum, nunc de prima tantum ac media, quæ præter eas rationes, quas modò enumeravi, duabus alijs dignoscuntur.

I. VOCALIANTE

VOCALEM.

qua plerumque syllaba corripitur, vt: *Priamus, Ita-*

mus, Italia, Filius, Ianua, Seruitium, Puella.

Hoc mutatur interdum.

I. Imitatione Græcorum:

Laertes, Menelaus.

Medea, Briseis.

Pierus, Io.

II. Consuetudine Latinorum, vt in genitiuis & datiuis quintæ: Diei, Speciei, & in genitiuis pronominum: Nullius, Vnius, Illius, Ipsius.

& in verbo Fio, Fiam, Fiebam.

III. DERIVATIONE.

qua syllaba vtranq; quantitatem recipit. Qualis enim quantitas originis, talis item eius, quod inde descendit. Vt, Iocari primam habet breuem, venit enim à nomine

Iocus.

Tibullus,

Difficile est tristi fingere mente iocum.

Oratio primam longam, quia deducitur à

Verbo Oro. Virgilius,

Stabant orantes primi transmittere cursum.

DE SYLLABARVM

QUANTITATE

in specie.

DE PRIMA SYLLABA.

Prima syllaba separatim dupliciter cognoscitur.

I. PRÆ-

I. PRAEPOSITIONE.

Harum alia in compositione.

I. Breues, vt:

AB	Abeo.
AD	Adco.
IN	Ineo.
OB	Obeo.
PER	Pereo.
SUB	Subeo. & inseparabilis
RE	Redeo.

II. Longae, vt:

A	Amitto.
E	Emitto.
DE	Demitto.
O	Omitto.
PRO	Promitto. & inseparabiles
DI	Dirigo.
CO	Copulo.
SE	Separo.
TRA	Trañcio.

II. COMPOSITIONE.

quæ syllabarum correptiones & moras
ipso significat accentu.

Voro	Deuoro.
Gravis	Pergravis.
Bene	Perbene, penultima breui.

PONO

Pono   *Depono.*
Durus   *Pradurus.*
Primum   *Apprime, penultima longa.*

DE MEDIA SYLLABA.

Media syllaba speciatim etiam cognoscitur dupliciter.

I. ACCENTU.

quo syllaba modò longa, modò brevis. Hic adhibetur, in nulla alia syllaba quàm in penultima, quæ vel corripitur vel producitur, vt:

<i>Scribere</i>	<i>Amare</i>
<i>Dominus</i>	<i>Amicus.</i>

II. DIMINVTIONE.

Qua syllaba indifferens est, & quantitatis utriusque particeps. Est autem diminutio retractio, cum de fine dictionis vna atq; altera pluresue syllabæ demuntur, & ex eo, quod reliquum est, elicitor quantitas. fieri hoc nequit, nisi in dictionib. quatuor ut plurimum syllabarum. Tibul.

Piëridas pueri, doctos & amate Poëtas.

In nomine *Piëridas*, abiecta vltima syllaba, manet *Piëri*, vnde antepenultimam intelligimus esse breuem. Item: *Sceleratissime,*

sume, Si scire voles, LE, quanta sit, tolli
syllabas finales tres: RA, quanta, aut
duas, & hanc produci, illam corripere,
ipso deprehendes accentu.

DE VLTIMA SYLLABA.

Vltimæ syllabæ iudicantur, speciatim
terminatione vel vocalium, vel consonan-
tium, quarum etiam diuersa & multiplex
est in quantitate variatio.

I. TERMINATIO
VOCALIS.

A.

A producuntur.

Nominatiui, Accusatiui, Vocatiui, cuius-
cunq; generis, declinationis, numeri, corripiuntur, vt:

Poëta

Musa.

Indigena

Dogma.

Scamna

Bactra.

Ablatiuus primæ declinationis producitur.
Ita, Quia, corripuntur.

E.

E corripuntur.

Ablatiuus quintæ producitur, vt: *Die*, speciatim
Imperatiuus secundæ producitur, vt: *Doc*

Ab ad

Ab adiectiuis deriuata aduerbia produ-
cuntur, præter *Bene & Male*.

Coniunctiones encliticæ *Que, Ne, Ve*, bre-
ues sunt, quibus additur, *Te*, in compo-
sitione.

I.

I producuntur.

Nisi, Quasi, corripuntur.

Mihi, Tibi, Sibi. Item: *Vbi & Ibi* cum com-
positis sunt communia.

O.

O communia fere sunt.

Datiuus & Ablatiuus secundæ declina-
tionis producuntur.

Aduerbia in O producuntur, exceptis
Modò & Citò, quæ habentur communia.

V.

V producuntur omnia.

II. TERMINATIO CON-
SONANTIS.

B.

B corripuntur, vt: *Ab, Ob, Sub*.

C.

C producuntur, excipe *Nec, Donec*.

D cor-

tol
aut
pi, e
A.
tim e
sonan
multiple
cuius
corr
roduc
e, Spec
vt: Doc
Ab ad

D.

D corripuntur, vt: *Ad, Sed, Quid, Quod.*

L.

L corripuntur. *excipe Sol.*

N.

N corripuntur.

R.

R corripuntur.

Par cum compositis producitur, vt:
Dispar, Compar.

AS.

AS producuntur omnia.

ES.

ES producuntur.

Genitiuis crescentia nomina corripuntur: vt, *Miles, Seges, Hebes.**Excipe Abies, Aries, Paries, & Pes* cum compositis, vno ex iisdem rursus excepto, quod est *Præpes.**Es* à verbo *Sum*, cum compositis corripitur: ab *Edo* producitur. *Penes* præpositio breuis est.

IS.

IS corripuntur.

Datiuis & Ablatiuis plurales in *Is* producuntur.

Secun-

DE PROSODIA. IS

Secunda persona præsentis quartæ conjugationis est longa. Ovidius:

Quid valeam nescis, & te mea robora fallunt.
Longa etiam sunt, *Sis, Vis, Velis, Possis.*

OS.

OS producuntur.

Excipe *Os, Osis, Compos, Impos.*

VS.

VS corripuntur.

Fœminina genitiuis crescentia producuntur, vt: *Salus, Salutis. Tellus, Telluris. Incus, Incudis.*

Genitiuis singularis, & casus plurales in *Vs* quartæ, sunt longi.

T.

T corripuntur.

B

E L E-

ELEGANTIARVM

POETICARVM EX OVIDIO,
TIBULLO, PROPERTIO

Liber vnus.

CAPITULA.

LITERARVM	Queri	Metuere
Carmen scribere	Metum abijcere	
Redire cum literis	Curis confici	
in gratiam	Curas abijcere	
Docere artes	Sperare	
Celebrari	Gaudere	
Animum attendere	Lugere	
Animo reputare	Luctum leuare	
Animo tenere	Ingemiscere	
Audire	Loqui	Lacrimare
Alloqui		Lacrimas sistere
Loqui per signa		Mouere lacrimas
Loqui insolenter		Plangere, & eius sy-
Iurgari vel litigare		nonyma
Respondere	Solari	
Repetere verba	Ferre æquo animo	
Tacere	Iraſci	
In lucem proferre	Ad iram concitare	
Minari	Iram deponere	
Conuiciari	Ira moderari	
Criminibus inſinu-	Virgo	
lare	Vxor	

Amor,

Amor, & amare	Nasci
Amore incendere	Genus ducere
Amore incendi	Nomen imponere
Amori resistere	Dare mammam
Amandi variæ elo- cutiones	Vbera trahere
Matrimonium	Viuerē
Matrimonium pro- mittere	Ab ineunte ætate
Matrimonium inire	Ætatem exigere
Matrimonij fidem fallere	Ætatem renouare, vel extendere
Matrimonium odisse	Mori Mortuus
Viriles contactus fu- gere	Claudere oculos
Eunuchum facere	In alicuius manibus
Amplecti	Iusta facere (mori Sepelire
Blandiri Osculari	A mortuis excitare
Appellare aliquem	Caput efferre
Vim parare	Oculos tollere
Vim pati	Oculos demittere
Vitium offerre	Aspicere
Venire in eundem thalamum	Tegere vultum
Grauidam esse	In officio esse
Parere	Ociosum esse
Parere gemellos	Laborare
Partum medicamē- tis abigere, vel ne- care	Coquere
	Mensas extruere
	Mensas euertere
	Mordere
	Edere
	B 2 Famem

Famem depellere	Occidentis sideris
Deuorare	Ire
Euomere	Ire passu tremulo
Bibere	Sitire
Sitim explere	Sequi vestigia
Agitare conuiuium	Moram afferre
Imponere capiti fer- tum, vel aliud	Resistere
Capillos ornare	Properare
Capillos negligere	Fugere. Incedere
Diem festum agere	Ingredi domum
Spondere	Egredi domo
Vouere	Hospitio vti
Sacra facere	Hospitium præbere
Deo fauente	Dare dexteram
Deo irato. Canere	Facere promissum
Cithara canere	Beneficium repen- dere
Pulsare tympana	Maris poëtica voca-
Saltare	Terra mariq; (bula
Spectacula exhibe-	Oram soluere
Lauare	Nauigare
Induere vestes	Retrò nauigare
Exuere vestes	Venti obsecundan-
Dormire	Ventis aduersis (tes
Cubitum ire	Ventos excitare
Sopiri	Ventos sedare
Somnum inducere	Nauis concussa ven- to
Fugare fomnos	Facere naufragium
Orientis sideris	Remigare
	Appel-

Appellere		Ab armis recedere
Natare	Volare	Signorū militarium
Euanescere		Subiugare
Nere	Arare	Supplicem esse
Subiugum ducere		Precari
Serere	Pinferere	Preces audire
Retia tendere		Leges victis impo- nere (ferre
Venari		Imperij fines pro-
Equitare	(nere	Imperium deferre
Habenas manu te-		Imperare
Habenas relaxare		Mandare
Habenas cōtrahere		Mandata exequi
Habenas regere		Eijcere in exilium
Habenas detrecta-		Opibus spoliare
Arcum tendere (re-		Gladio cingi
Iaculari		Gladium educere
Tela veneno illinire		Vulnerare
Hastam vel telum a-		Vulnus accipere
liquod torquere		Vulneri se subduce-
Vrbem extruere		re (here
Diruere vrbem		E vulnere telum tra-
Cremare		Vulnus curare
Obsidere		Mederi
Portas aperire		Vulnus renouare
Portas claudere		Transfigere
Certare	(gredi	Caput ceruicibus
Cum periculo ag-		abscindere
Venire ad manus		Eruere alicui oculos
Pugnare		

B 3 Occi-

Occidere	In vincula conijcere
Vitam donare	Opitulari
Cædem facere (re	Punire
Vitam laqueo fini-	Pœnam statuere
Dare se præcipitem	Pœnam minuere
Capi vel deprehen-	Dare pœnas
di.	Finem facere.

I.

L I T E R A R V M.

C A Era	Signare tabellas arca-
Tabella	nas
Charta pro epistola	Imprimere gemmam
Libellus	Imprimere annulum
Litera	Imprimere ceram
Scribere tabellas	Imponere ceris notam
Facere literam	Mittere literam
Notare literam	Dare tabellas
Ducere literam digitis	Tradere chartam
Deducere literam	Tradere verba latente
Exarare notas	filo.
Perarare literam	
Incidere verba ceris	Portare tabellas
Committtere literis	Ferre tabellas
Committtere cera	Perferre tabellas
Mandare verba libello	Reddere epistolam
Dare tabellis verba se-	Reddere literam.
renda	Excipe-

*Excipere verba notata**Venit nuncia**Accipere tabellas**Venit nuncia luctus.**Accipere notas**Recipere epistolam*T I B. *Facere literam**Soluere epistolam manu**Literis mandare**Charta soluta**Tabellas portare.**Labefactare chartam à
vinculis*P R O. *Signare literas.**Rumpere literarum vin-
cula*

I I.

Domere vincula chartæ.

C A R M E N

S C R I B E

R E.

*Legere tabellas**Perlegere literam**Relegere scripta**Illectum scriptum remit-
tere.**Ludere, dicimus in le-
uibus argumētis:
vt lyricis, elegia-
cis, epigramatis.**Ludere carmen**Ludere ignes, amores
scribere.**Charta peragit vices
linguæ**Dextra cum charta lo-
quitur**Charta loquitur cum a-
liquo.**Ludere numeris**Dicere, in grauibus:
vt in Heroico**Dicere Gigantes**Dicere Romana praelis.**Litera it**Litera venit**Venit in manus**Peruenit in manus**Condere, idem**Condere acta Cesaris*

B

4

CANE

<i>Canere, commune verbum omnium poëtarum.</i>	<i>Iungere carmina neruis</i>
<i>Facere, scribendo in- ducere</i>	<i>Colere sacra Musarum</i>
<i>Facere carmina</i>	<i>Non submouere vndis poëticis</i>
<i>Facere versus</i>	<i>Ministrare Castalias a- quas</i>
<i>Componere carmina</i>	<i>Deducere Musas aliquo</i>
<i>Componere amores</i>	<i>Tendere aliquo via Pie- ria</i>
<i>Ducere carmina, cum difficultate aut molestia.</i>	<i>Dictare carmina</i>
<i>Deducere carmina</i>	<i>Carmen crescens & ru- de</i>
<i>Ducere versus</i>	<i>T I B. Canere pede vin- cto</i>
<i>Deducere versus</i>	<i>Componere versus</i>
<i>Struere versus</i>	<i>P R O P. Canere Vene- res</i>
<i>Struere verba modis</i>	<i>Canere tumultus</i>
<i>Facere verba modis</i>	<i>Canere praecepta</i>
<i>Facere carmina modis imparibus</i>	<i>Dicere graue carmen</i>
<i>Claudere verba modis imparibus</i>	<i>Dicere castra</i>
<i>Condere disparibus nu- meris</i>	<i>Dicere arma</i>
<i>Neſtare verba numeris</i>	<i>Memorare ad praelia tur</i>
<i>Coërcere verba nume- ris</i>	<i>Facere carmen (mas</i>
<i>Cogere verba in pedes</i>	<i>Facere versus</i>
<i>Conferre verba in ver- sus</i>	<i>Includere versus</i>
	<i>Componere versus mol- les</i>
	<i>Deducere carmina</i>

III.

R E D I R E C V M
L I T E R I S I N
g r a t i a m .

Reuertere ad musas
Ad numeros reuertere
Redire in artes
Retentare studia.

Exercere artem
Esse in studijs
Dare tempora studijs
Ponere in studijs tempo-
ra

Ponere tempus in arte
Demittere animum in
artem

IIII.

D O C E R E A R -
T E S .

Erudire artes
Erudire in artes
Instruere arte
Arte animos feros con-
tundere
Tradere artes
Dare artes.

Discere artes
Artes ediscere
Colere artes
Colere pectus per artes
Vacare artibus
Complecti artes
Tractare artem

Arte querere fauorem
Arte querere gloriam.

Prudens artis
Insignis ab arte
Rudis ad artem

T I B . Tractare artes
Colere Musas.

P R O P . In arte diem
consumere.

V.

C E L E B R A R I .

Cani orbe
Cani in orbe
Cani per orbem
Cantari in orbe
Nomen cani in orbe
Cantari nomen in orbe
Ferre nomen ab orbe

B S Ferre

Ferre nomen à posteritate.

*Reuoluere secum
Retractare secum
Agitare mente.*

VI.

ANIMVM AT-
TENDERE.

*Animos adhibere
Mentes aduertere
Animos monitis aduertere
Dictis adijcere mentem
Pectore adesse.*

VII.

ANIMO REPV-
TARE.

*Exigere, animo reuol-
uere cum tacita
quadam cura. 10.
Metam. Dum talia
secum Exigit Hippo-
menes.*

*Requirere secum
Repetere secum
Referre secum
Referre mente*

VIII.

ANIMO TE-
NERE.

*Notare mente dicta
Notare dicta pectore
memori
Notare verba animo
memori
Iussa notare animo me-
mori
Habere pectore memo-
ri
Pectore memori signatū
habere
Percipere voces mente
Tenere pectore
Tenere mente
Habere pectoribus di-
cuntur quæ ani-
mis tenentur in-
fixa.
Inherere pectoribus
Animo alicuius adesse
Animo sedere.*

Deflue-

fluere ex animo
audire alicui.

avidè auscultare.

Aurem præbere
Aduertere aures.

IX.

A V D I R E.

aurire auribus
cipere auribus
cipere aure
cipere aure
aures captare
ndere aure
ure voces
audire voces
cipere voces.
tare sermonem
es auribus captare
es afferre verbis
bere aures dictis
bere vocibus alterius
uram
ertere ad vocem
ures
ndere aures ad ver-
a
ommodare aures.
O R. Bibere auri-
us est,

X.

L O Q V I.

Verba facere
Verba facere pro aliquo
Verba in senatu facere
Verba ferre pro aliquo
Dare verba, id signifi-
cat primùm, qd
verba sonant: vt
2. libro de arte:
Cum dare non pos-
sem munera, verba
dedi. Deinde la-
tendo fallere, vt
in Paride:
Nec tibi verba da-
mus, sentis mea vul-
nera. Postremò
loqui: vt in Fast.
Talia non tauro ver-
ba dolore dedit.

Dare dicta in aliquem
Sonos in aliquem dare
Dare ore carmina, va-
ticipinari

ticinari	Trahere sermone
Reddere verba	Etiam
Ferre verba	Fallere sermonibus
Edere ore	ras
Edere verba	Fallere laborem sermone
Edere vocem	Cognoscere vice sermonibus
Edere sonos ore tremen-	nis
Peragere sonos (te	Committere sermonibus
lucere verba, temere	Deficit sermoni dies
loqui	Dies sermone minor
Iactare verba	Tenere sermone
Loqui verba	Detinere sermone
Loqui dictis	Pendere ab ore
Dicere verba	
Vti verbis	Verbis abest pondus
Fundere verba	Verba cadunt nullo pondere
Rumpere silentia, in-	dere
terdum loqui si-	Verba carent pondere
gnificat, interdum	Verba dant verba.
tacere.	T I B. Edere verba
Soluere ora	Dicere verba
Resoluere ora	Emittere vocem
Resoluere fauces	Verba reperire.
Verba concipere	P R O P. lacere verba
Emittere vocem	Voce peragere
Implere dictis	Mittere verba per
Implere aures sermoni-	mores
bus (em.	Loqui verba in nullo pondere
Implere sermonibus di-	dere

none
ba cadunt, pro va-
nibus no.

m serm
ice ser
X I .
L L O Q V I .

sermo
pellare ore
ni dies
pellare vocibus
minu
qui verbis
ne
e fontis
one
edere dictis
re
quo leuare.

ondus
nullo p
X I I .
Q V I P E R
S I G N A .

ondere
rba.
signis
e verba
nutu
digitis
m
supercilio
e.
notis
ere verba
are notis
disimulare notis
a per
igna nutu
dare supercilio
nullo
nere notas
e notas
vere notas

T I B . Componere notas
Ducere notas
Addere verba notis
Nutus conferre loqua-
ces
Digito liquorem trahere.

X I I I .

L O Q V I I N S O -
L E N T E R .

Magna loqui
Violenta loqui
Memorare ore magni-
loquo
Dicere verba minora
Vti verbis minoribus.
T I B . Magna loqui
Dicere magnificentum.
P R O P . Superba lo-
qui
Fortia verba cadunt.

X I I I I .

I V R G A R I , V E L
L I T I G A R E .

Iurgia nectere
Iurgia

<i>Iurgia dicere</i>	<i>Reddere verba</i>
<i>Per iurgia dicere</i>	<i>Tangere verba ver</i>
<i>Linguam ad iurgia sol-</i>	<i>Resolvere ora pos</i>
<i>uere</i>	<i>uus.</i>
<i>Ire in litem</i>	<i>T I B. Referre</i>
<i>Iurgia absunt.</i>	
<i>T I B. Meditari lingua</i>	<i>X V I.</i>
<i>iurgia</i>	<i>R E P E T E</i>
<i>Ministrare verba rixa.</i>	<i>verba.</i>

X V.

R E S P O N D E -
R E.

Resequi, Ouidianum.
vt 6. Met. His est
resecuta rogantem.

Resequi dicitur

Renarrare

Excipere

Referre vtrunque si-
gnificat, & loqui
& respondere.

Referre verba

Referre dicta

Reddere dicta mutua

Reddere vocem

Reddere sonos

Reddere verba
Reddere nomen
Reportare verba
Remittere sonos
Iterare voces.

X V I I.

T A C E R

Tenere silentia

Tenere vocem

Tenere linguam

Tenere ora

Retinere linguam

Facere silentia

Agere silentia

Premere ora

Ora reprimere

Premere vocem

Supprimere vocem.

Proscindere carmine a-
liquem

XVIII.

IN LUCEM

PROFER-

RE.

Prodere aliquid

Solvere ora in aliquem

Vulgare aliquid

Conuicia facere alicui

Fateri in luce

Fundere conuicia in ali-
quem

Referre palam

Dicere conuicia alicui

Efferre sub auras

Dicere crimina

Educere sub auras

Detegere latentem cul-
pam

Dicere verba proter-
na

Detegere arcana

Edere verba scelerata

Demere silentia.

Edere verba execran-
tia

XIX.

MINARI.

Addere minas

Dira capiti canere

Minas incutere

Incessere dictis amaris

Minis horrere.

Vexare dictis amaris

Addere conuicia dictis

Addere conuicia facto

Addere maledicta cul-
pae

XX.

CONVICIARI.

Lacerare alicuius car-
mina.

Iactare crimina alicu-
ius

Distringere carmine ali-
quem

Saucius, pro conui-
cijis laceratus

Sanguinolentus, idem.

T I B.

TIB. Dicere mala alicui
 (cui

Ingerere maledicta alicui

Dira precari

Diras precari

Dicere verba impia,

βλασφημῆν

Dicere verba aspera

Solvere in deos ora

Ledere deos lingua.

PRO. Facere conuicia

Iacere crimina ficta

Iactare conuicia

Ledere lingua petulantia.

XXI.

CRIMINIBVS
 insimulare.

Premere criminibus

Premere grauibus verbis

Insimulare criminibus

Agere reum criminis

Ferre crimina alicui

Crimen diffundere in aliquem.

XXII.

QUERI.

Edere questus

Sonare questus

Effundere questus

Peragere querelam

Replere querelis

Implere querelis

Implere querulis vlulatibus

Querelas meditari.

Suppressere querelas

Interrumpere querelas

Querela cum multis iuncta, quæ est communis.

Querela venit ante diem, quæ est intempestiua.

Querela redit

Querela incidit

Querela minor vero.

XXIII.

METVERE.

Metu pauere

Metu trepidare

Concipere metum

Habere

Habere metum
 Quati metu
 Tardari metu
 Demittere metu vultum.

Pallens metu
 Turbatus metu
 Tardatus metu
 Timor abstulit sensum
 Timor abstulit animum
 Pauor adimit vsum ra-
 tionis

Metus eripit vires
 Concutit ossa metus.

Tremor occupat artus
 Præpedit ossa tremor
 Tremor inuadit
 Tremor per ossa currit
 Cor micat tremore.

Metu sinus micant
 Trepidat formidine pe-
 ctus.

TIB. Timore suspensus
 Corde micante.

PROP. Tremere ti-
 more.

XXIIII.

M E T V M A B I I -
 C E R E .

Ponere metum
 Deponere metum

Sistere metum
 Excutere metum

Exuere metum

Vacuus metu

Metus abest

Metus abicit.

Tollere metum

Demere metum

Leuare metus

Mederi timori.

PROP. Soluere metum.

XXV.

C V R I S C O N -
 F I C I .

Curis insistere

Cura carpi

Exerceri curis

Morderi curis

Tenuari curis

Tabescere curis

Liquefcere curis.

C

Agere

*Agere curam pro aliquo**Esse in cura alicuius rei**Habere curam alicuius**Cura venit**Subit cura**Cura tenet**Cura tangit**Cura moratur**Cura hæret**Cura mordet**Cura corpus tenuat**Cura vitiant corpus.**T I B. Agitare curas**Cura est feruida**Mori curis.**P R O P. Curis palle-
scere**Cura subit**Cura moratur.*

XXVII.

C V R A S A B-
I I C E R E.*Ponere curas**Deponere curas**Seponere curas vino**Curas leuare vino**Dimittere curas**Depellere curas**Pellere nubes curarum**Fallere curas**Curis dare verba**Depellere curas**Cura abit**Cura fugit**Cura deserit**Cura relinquit**Cura excedit**Dilabitur cura**Cura lentescit**Cura diluitur mero.**T I B. Leuare curas**Sanare curas.**P R O. Diminuere curã**Sanare curas.*

XXVII.

S P E R A R E.

*Capere spem**Concipere spem**Agitare spem**Habere spem**Spe trahi.**Potiri spe**Destitui spe**Tollere*

Tollere spem
 Spem demere
 Spem adimere
 Spem expellere
 Detrahere spem

Spes est
 Spes adest
 Spes superest
 Restat spes
 Relicta est spes
 Spe citius
 Spe breuius.

XXVIII.

G A V D E R E.

Gaudere intra pectora
 Gaudere in tacito sinu
 Affectu tacito letari
 Frui laticia
 Capere gaudia
 Percipere gaudia
 Testari gaudia dictis.
 PROP. Cohibere gau-
 dia in tacito sinu.

XXIX.

L V G E R E.

Dare in luctus animum
 Luctus extendere in æ-
 uum

Luctibus tabescere
 Incumbere dolori
 Explere animum agrū.

Dare luctus signa
 Sustinere luctus signa
 Abdere suos luctus
 Condere vultus luctu.

Luctus angit
 Luctus adminitu reno-
 uatur

Luctus admonitus
 Intentus luctibus
 Luctus plena
 Finem luctib. imponere.

XXX.

L V C T V M L E -
V A R E.

Leuare luctus
 Emoderari verbis dolo-
 Releuare luctus (rem
 Minuere luctus
 Attenuare luctus
 Rescindere luctus.

XXXI.

C 2 I N -

INGEMISCERE.

<i>Dare gemitum</i>	<i>Profundere lacrimas</i>
<i>Trahere gemitum à corde</i>	<i>Perfundere lacrimis</i>
<i>Edere gemitum alto de corde</i>	<i>Perfundi lacrimis</i>
<i>Ducere suspiria ab imo pectore</i>	<i>Fungi lacrimis</i>
<i>Suspirare ab imo</i>	<i>Spargere lacrimis</i>
<i>Suspirare ab imis pectoribus</i>	<i>Spargere sinus imbre</i>
<i>Referre suspiria</i>	<i>Rigare genas imbre</i>
<i>Repetere suspiria</i>	<i>Ora rigare fletibus</i>
<i>Trahere suspiria</i>	<i>Lacrimarum flumina mittere</i>
<i>Trahere ad suspiria</i>	<i>Lauare lacrimis vultum</i>
<i>Haurire suspiratus</i>	<i>Lauare lacrimis vulnera</i>
<i>Mouere suspiria.</i>	<i>Fouere vulnera lacrimis</i>
<i>PRO. Ducere suspiria</i>	<i>Suffundere lumina rore.</i>
<i>Suspiria versant.</i>	<i>Explere lacrimis</i>

XXXII.

LACRIMARE.

<i>Dare lacrimas</i>	<i>Lumina lacrimis implere</i>
<i>Emittere lacrimas</i>	<i>Verba lacrimis implere</i>
<i>Dimittere lacrimas</i>	<i>Miscere lacrimis dicta</i>
<i>Fundere fletus</i>	<i>Indulgere lacrimis</i>
<i>Fundere lacrimas</i>	<i>Humectare lacrimis</i>
<i>Effundere lacrimas</i>	<i>Facere lacrimis vduum</i>
	<i>Facere humidum fletu</i>
	<i>Scindere verba fletu</i>
	<i>Rumpere singultu verba</i>
	<i>Singultus impedit</i>

Ora

Ora singultu sonant

Lacrimas concipere

Cogi in lacrimas

Libare lacrimas

Notare lacrimas

Corrumpere oculos lacrimis

Adire madidis genis.

Lacrimæ manant

Fluunt lacrimæ

Lacrimæ fluunt per ora

Lacrimæ eunt per sinus

Lacrimæ cadunt

Gutta it per genas, ταπεινωσις, gutta pro lacrimis: ita supra, Ros. Contra imber & flumen, & fons, pro multitudine lacrimarum, ὀξνοσις.

Cadentibus lacrimis

Decidit gutta

Labitur gutta

Lacrimæ veniunt

Lacrimæ veniunt in tempore

Fine carent lacrimæ

Est modus lacrimis.

Genæ madent lacrimis

Genæ immaduere lacrimis

Genæ hument fonte

Ora madent

Oculi madent lacrimis

Lumina fletu manant

Harena humet lacrimis

Oculi rorantur lacrimis

Lacrimæ impediunt

Lacrimæ sequuntur verba.

T I B. Vti lacrimis

Fundere lacrimas

Madent lacrimis

Lumina tument fletu.

P R O P. Fundere lacrimas

Ducere fletum

Vrgere lacrimis

Cadit ex oculis aqua

Gutta ex oculis cadit.

XXXIII.

L A C R I M A S
S I S T E R E.

C 3

Sistere

Sistere lacrimas
Supprimere lacrimas
Sistere fletus
Inhibere fletus
Comprimere fletus
Suspendere fletus
Tenere lacrimas
Retinere lacrimas
Continere lacrimas.

Habere siccas genas
Congelare lacrimas
Temperare lacrimas
Siccare lacrimas
Siccare lacrimas pollice
*Siccare lacrimas admoto
 pollice*
Detergere lacrimas
Corripere fletum.
 TIB. *Tergere lacrimas*
Referre sicca lumina.
 PROP. *Supprimere
 lacrimas*
Fletum supprimere
Siccare lacrimas
Siccare lumina
Sedare fletus.

XXXIIII.

MOVERE LA-
 CRIMAS.

Elicere lacrimas
Mouere lacrimas.
Renouare lacrimas
Demere lacrimis moram
Miscere lacrimas
*Confundere lacrimas
 lacrimis.*

Bibere lacrimas
Combibere lacrimas
Deuorare lacrimas.

Eripere lacrimas
Accipere lacrimas
Excipere lacrimas
Facere lacrimis lituras
Ledere lacrimis.
 TIB. *Mouere lacrimas.*
 PROP. *Lacrimas bi-
 bere.*

XXXV.

PLANGERE.

*Plangere, est eiulatu
 & gestu aliquo
 corporis dolorē
 animi*

animi ostendere.

Dare plangorem

Plangere pectora

Plangere pectora pal-
mis

Plangere ora.

Ferire pectora

Ferire pectora palmis

Ferire pectora plangore

Ferire pectora manu

Percutere ora manu

Percutere pectora vira-
que manu

Percutere pectora pal-
mis

Tundere pectora

Tundere pectora palmis

Tundere pectora manu

Cedere pectora palmis

Solvere capillos

Disjicere capillos

Rumpere capillos

Rumpere capillos à fron-
te

Rapere capillos

Rapere comam

Scindere crinem pollice

Scindere capillos

Scissis exululare comis

Laniare capillos

Laniare passos capillos

Laniare crines

Lacerare comas.

Petere vngue genas

Appetere vngue genas

Notare vngue teneras
genas

Secare genas vngue

Sauciare genas vngue

Lacerare genas

Ire in genas

Fœdare vultum

Ora vnguibus sauciare

Ora lacerare

Ora digitis livida fa-
cere

Ora digitis aspera fa-
cere

Manibus insequi ora

Tendere manus in ora.

Rumpere sinus

Laniare sinus

Scindere sinus

Asscindere sinus.

Tunicas scindere

C

4

Lace-

Lacerare vestem
Scindere vestes cum ca-
pillis

Abscindere vestes
Rumpere vestes à pe-
ctore.

Rumpere tunicas à pe-
ctore.

Laniare vestes à pectore
Diripere vestem à pecto-
re.

T I B. Lacerare
Manibus ora notare
Vnguibus ora notare
Verberare ora manu.
P R O. Lacerare pectus.

XXXVI.

S O L A R I.

Dare solatia
Reddere solatia confusa
menti

Dicere solatia
Dicere verba consolantia

Adhibere solatia
Præbere solatia
Leuare verbis mollibus.

P R O P. Solatia ferre.

XXXVII.

F E R R E A E Q V O
A N I M O.

Pati aqua mente
Ferre aquo animo
Ferre animo bono
Forti mente ferre
Forti corde ferre
Composita mente ferre
Placida mente ferre
Patienter ferre casus a-
cerbos
Corde patrio ferre.

XXXVIII.

I R A S C I.

Rabies, pro ira im-
moderata meta-
phoricè.
Colligere rabiem.

Tumor pro ira vehe-
mente

Tumere, irasci (di-
Tumescere, ira incen-
Intumescere.

Ignis,

Ignis, pro ira
 Ardescere in iras
 Exardere ira
 Feruere ira
 Exastuare ira.

Concipere iras
 Sumere iras
 Transire in iram
 Conuerti in iram
 Armare, et instruere ira
 Iram cum luctu miscere
 Vultu iram confiteri
 Exercere iram
 Satiare iram
 Iram tenere
 Sustinere iram
 Tempus dare in iram,
 id est, irasci lon-
 gius.

XXXIX.
 AD IRAM CON-
 CITARE.

Concitare iram alicuius
 Mouere iras
 Commouere iram
 Facere iram
 Facere iratum

Irritare ad iram
 Resuscitare iram veterē
 Resuscitare irā positam
 Contrahere iram
 Addere iram.

XL.

IRAM DEPO-
 NERE.

Ponere iram in vices
 Soluere iram
 Finire iras veteres
 Animū ab ira reuocare
 Reprimere iram
 Supprimere iram
 Minuere iram
 Diminuere iram
 Lenire iram
 Tollere iram
 Auferre iram
 Soluere iram
 Merere iram alicuius.

XLI.

IRAE MODE-
 RARI.

Imperare iræ accensæ
 Vincere iram, vel animos

C S

Flecte-

Flectere iram
Compscere iram.

Ira subit
Ira mota est
Ira parturit minas
Ematuruit ira
Colligit vires

Semit
Resemit
Recandescit
Præterit modum
Perstat
Constitit
Tangit
Fert aliquò iræ.

Recedit iræ
Interit
Mitescit
Frangit vires
Fit lenior
Fit mansuetior.

Placabilis iræ
Iræ impatiens
Concitus iræ
Frendens iræ
Furens iræ

Attonitus iræ.

TIB. *Iræ vincere*
Iræ placare.

PROP. *Iræ venit*
Prouehit aliquem vlt-
rius

Refert pedem.

XLII.

VIRGO.

Virginis nomen, & ad ætatem refer-
tur, & ad vtriusq; sexus incorrup-
tos homines: deniq; ad rem quã-
uis intactam & sinceram, aucto-
re Nonio. Refer-
tur etiam ad mo-
res, sed ad malos
impropriè, vt a-
dultera virgo.

Tæda non nupta iugali
Expers viri
Impatiens viri
Non passa virum
Quæ non cognouit virũ
Rudis

*Rudis coniugij.**Virgo nubilis**Virgo matura.*

XLIII.

V X O R.

Vxor, & puellā nubilem, & nuptā, apud Poëtas, & apud Iureconsultos, significat.

*Thori socia**Sociata fœdere lecti**In parte socij thori**Consors thori**Consors thalami**Particeps thori.**Vacuus thorus.**Vacuus lectus**Viduus thorus**Viduum cubile**Lectus desertus**Lectus cœlebs.*

XLIIII.

A M O R, E T

A M A R E.

*Furor, pro amore vehemente**Ignis, pro amore.**Item,**Flamma**Calor**Aestus**Incendia**Ardor**Vulnus, pro amore.*

Huc etiam pertinent illa metaphorica verba:

*Flagrare amore, de eo qui perditè amat.**Aestuare in aliqua**Vri amore**Peruri**Calere aliqua puella**Calescere amore**Incalescere**Ardere**Exardescere amore**Inardescere**Tepère, dicitur qui leuiter amat.**Faces**Stimuli, pro amore.**TIB. Ignis.**Ardor*

Ardor

*Vincula, pro amore,
quia illo mentes
inter se vinciun-
tur.*

PROP. *Ignis**Calor**Ardor**Vri**Flagrare.*

XLV.

AMORE IN-
CENDERE.*Dare ignes**Amorem dare**Incendia præbere**Facere amorem**Amore torquere**Irritare amore**Allicere amorem**Elicere amorem.**Sentire ignes**Mutua vulnera sentire**Cupidinis arcus sentire**Tela sentire.*TIB. *Torquere amore**Amores afflare.*PRO. *Premere amore**Sentire amores.*

XLVI.

AMORE IN-
CENDI.*Haurire ignes**Flammas haurire**Accipere ignes sub ossib.**Concipere ignes**Concipere amorem**Concipere flammam pe-
ctore.**Rapere flammam**Trahere ignes**Trahere calorem**Colligere flammam**Assumere novas flammam**Incalescere igne**Succendi cupidine**Corripi imagine forma**Inardescere specie præ-
sentis.*TIB. *Amore teneri**Esse in amore.*

XLVII.

AMORIRE-
SISTERE.*Excw-*

Excudere ignes	Amorem alere mollibus
Excudere flammās	verbis
Excudere amores	Amorem alere diuitijs
Excudere arcus	Vulnus alere tempore
IN- Abrumpere flammās	Flammās assuetudine a-
I. Extinguere flammās	lere
Sedare incendia	Pascere amorem
Soluere amores compo-	Fateri flammās
sitos	Profiteri amores parcè
Ponere amores	Profiteri amores timi-
Attenuare amore	(de.
Abstinere amore.	Morem gerere amoris
T I B. Soluere amores	Indulgere amoris
cantibus aut herbis.	Indulgere furori
P R O P. Soluere amore	Augere flammās
iunctos	Refouere ignes
Rapere amores	Amorem reuocare
Eripere amores	Leuare igne.
Abripere amores	
Subducere amores	Amor tangit
Deducere ab amore.	Amor versat
	Amor torquet
	Amor dat vulnus
	Amor mordet
	Amor torret.
	Flamma serpunt in vi-
	scera
	Amor intrat mentes
	Amor

XLVIII.

A M A N D I V A -
R I A E E L O -
cutiones.

Tenere ardore
Ardere igne

<i>Amor manat</i>	<i>Pectus amoris vacuum</i>
<i>Venus subit</i>	<i>Hiems amoris, pro in-</i>
<i>Amor manet</i>	<i>certo & instabili.</i>
<i>Amor sedet</i>	<i>T I B. Suspirare amores</i>
<i>Amor haeret</i>	<i>Violare amorem</i>
<i>Amor haeret in ossibus</i>	<i>Subrepere amori alicui-</i>
<i>Ignis ad ossa peruenit</i>	<i>Amorem tegere (iii)</i>
<i>Flamma extincta relucet</i>	<i>Nudare amorem</i>
<i>Ardor residet</i>	<i>Amor afflat</i>
<i>Amor abit</i>	<i>Aspirat amor.</i>
<i>Amor exit</i>	<i>P R O P. Tangi igni</i>
<i>Amor cedit</i>	<i>Torquere igni</i>
<i>Amor languet</i>	<i>Torreri Veneris abeno</i>
<i>Amor vanescit</i>	<i>Amores agitare</i>
<i>Ardor reuauit</i>	<i>Terere amore pectus</i>
<i>Captus amore</i>	<i>Insanire amores, anti-</i>
<i>Raptus amore</i>	<i>quum</i>
<i>Correptus cupidine</i>	<i>Seruare amores</i>
<i>Tactus libidine</i>	<i>Custodire amores</i>
<i>Attonitus igne</i>	<i>Nutrire amores</i>
<i>Agitatus stimulis amo-</i>	<i>Compescere amores</i>
<i>Saucius igne (ris</i>	<i>Spondere amores.</i>
<i>Amore attenuatus</i>	
<i>Turbatus amore</i>	<i>X L I X.</i>
<i>Victus amore</i>	<i>M A T R I M O -</i>
<i>Calens amore.</i>	<i>N I V M.</i>
	<i>Noui thalami</i>
<i>Amor versus in tedia</i>	<i>Sacra thori</i>
	<i>Sacra socialia</i>

IURA

Iura iugalia
Fœdera lecti
Fœdus maritum
Coniugale fœdus
Socialis amor
Socij anni
Lectus iugalis
Tæda iugalis
Iura connubialia.
 PROP. *Faces maritæ.*

L.

MATRIMONI-
 VM PRO-
 mittere.

Promittere thorum
Connubia promittere
Facere coniugij spem
Dare spem thori
Dare iura thori
Iungere, simpliciter
pro matrimonio
iungere.
Dare, idem
Dare nuptiam
Iungere face
Thoro iungere
Connubio iungere
Thalami fœdere iungere

Concipere thalamos
Parare thalamos
Petere thalamos
Parare socialia sacra
Parare tædas
Inuitare ad tædas
Dignari tæda
Innubere thalamis
Denubere in thalamos.
 TIB. *Promittere con-*
iugium.

PR O. *Iungi cubili.*

LI.

MATRIMONI-
 VM INIRE.

Inire connubium
Thalamum inire
Coire thoro sacro
Coire iure tæda
Iugali tæda accipere
Thalamo recipere
Recipere in thori par-
tem
Deducere sponsam iu-
ueni.

LII.

MA-

MATRIMONII

FIDEM FAL-
LERE.

Nuptias fallere
Rumpere sociale foedus
Solvere foedus coniugale
Ladere foedera socialia
Temerare Venerem ma-
ritam
Violare iura mariti
Iura iugalia non servare
Fallere iura thori
Deserere foedera lecti
Temerare foedera lecti
Thori vincula rumpere
Destituere thoros legi-
timos
Thalamos violare
Cubile temerare.

Iungere amorem non
legitimo foedere
Facere genus incertum
Sollicitare legitimum
thorum
Vetitum thorum sollici-
tare
Sollicitare bene composi-
tum thorum

*Sollicitare procis.*PROP. Retia lecto
tendere*Servare lecti foedera**Sacra marita polluere.*

LIII.

MATRIMONI-
VM ODISSE.*Fugere connubia**Exosa tadas iugales**Negligere vsum coniu-*
gis.

LIIII.

VIRILES CON-
TACTVS FV-
GERE.*Refugere viriles conta-*
*ctus**Accessus viriles refugere*
*Concubitus fugere**Tactus virorum in veti-*
*tis numerare**Renouare manus à ta-*
*ctu**Veneris vsus abest.*

LV.

EVNV-

E V N V C H V M
facere.

Secare membra viri
Subsecare partes viriles
Excindere se
Cadere membra
Auferre inguinis onus.

LVI.

A M P L E C T I .

Petere amplexus
Dare amplexus
Dare complexus
Accipere amplexus
Ferre amplexus
Ambire complexibus
Impedire amplexu
Excipere amplexu
Perfrui amplexu
Occupare amplexu
Tenere amplexu
Herere amplexibus
Ire in amplexus
Ire sub amplexus
Venire sub amplexus
Verti in amplexus
Soluti ab amplexu.
Premere colla lacertis

Colla neclere lacertis
Innectere colla lacertis
Captare colla lacertis
Tenere colla lacertis
Tangere collum lacertis
Adducere collū lacertis
Amplecti lacertis
Complecti lacertis
Vlnis amplecti
Imponere lacertos hu-
meris (ros
Tenere lacertos hume-
In lacertis iacere
Onerare lacertos cerui-
(ce.
Circundare collo bra-
chia
Subycere collo brachia
Inijcere collo brachia
Nectere collo brachia
Implicare collo brachia
Implicare lacertos cir-
cum colla
Herere collo
De collo pendere
Petere colla
Venire in colla
Ferre ad colla manus
Inijcere collo manus

D Infundi

a lecto
dera
luere.
ONI-
SE.
es
coniu-
ON-
V-
onta-
fugere
veti-
à ta-
NV-

Infundi collo
Circumfundi collo.

Sinu tenere
Habere sinu
Implicare sinu
Fouere pectora sinu
Excipere corpora sinu
Recipere sinu
Accipere sinu
In sinus venire
Fouere pectore
Gremio fouere
Veste fouere
Fouere sinus
Refouere pectora
Affigere pectora.

T I B. Lacertis retinere
Lacertis humeros sup-
ponere

Pendêre collo
Implicare se collo
Continere sinu
Fouere sinu.
Ludere in sinu
Conserere sinus
In sinus recurrere
Amplexus figere.

P R O. Subjocere lacer-
tos

Poni in lacerto
Lacertis niti
Fouere lacertis
Fouere in vlnis
Collo pendêre
In colla venire
Dare collo vincula
In colla redire
Colla vinctus
Niti in sinu
Complexus diducere.

L V I I.

B L A N D I R I.

Dicere blanditias
Ferre blanditias ore
Adhibere blanditias
Admouere blanditias.

L V I I I.

O S C V L A R I.

Sumere oscula
Iungere oscula
Dare oscula
Rapere oscula
Carpere oscula luctan-
tia
Afferre oscula luctanti
Ferre

Ferre oscula ab ore
 Dare repetita oscula
 Figere oscula
 Admouere oscula
 Porrigere oscula
 Applicare oscula
 Committere oscula lin-
 (gua.
 Congerere raptim oscu-
 la
 Carpere oscula sine or-
 dine
 Dare rapta oscula
 Interferere verbis oscu-
 la
 Liscere oscula verbis
 Os ori iungere
 Ora ad ora ferre
 Ora admouere ad ora
 Ora ore premere
 Nectere oscula lingua.
 Inserere lingua oscula
 Imprimere labella.
 T I B. Dare rapta oscu-
 Ferre oscula (la
 Offerre oscula
 Rapere oscula
 Eripere oscula (sta.
 Dare oscula lacrimis mi-

PROP. Sumere oscula
 Carpere oscula
 Ferre oscula
 Dare oscula
 Ponerre oscula in tabellis.

LIX.

APPELLARE
 ALIQUAM.

Rogare noctem
 Poscere noctem
 Pacisci noctem
 Pacisci pro nocte.

Locare noctem
 Promittere noctem
 Dare noctem
 Negare noctem.

T I B. Promittere no-
ctem.

PROP. Pacisci noctem
 Concedere noctem
 Soluere noctem
 Explere noctem
 Differre noctem.

LX.

VIM PARARE.

D 2 Vim

SO ELEGANTIAE

Vim parare

Comparare vim

Ferre vim

Inferre vim

Inferre dedecus per vim

Vi superare.

Rapere virginitatem

Virgineum nomen adimere.

Spolium habere virginitatis

Habere pudoris spolium

Deponere pudorem

Pudorem proijcere

Fines transire pudoris.

LXI.

VIMPATI.

Pati vim

Pati virum

Marem pati

Venerem pati

Concubitus pati

Nefas pati.

PROP. Pati Veneris militiam.

LXIII.

VENIRE IN

EVNDEM

thalamū.

Sociare cubilia

Inire eundem thalamum

Venire in eundem thorum

Iungi in vno lecto.

LXII.

VITIVM OFFERRE.

Rapere pudorem

Auferre pudorem

Zonam recingere, λύνει

πὺ ζώνῳ, à con-

suetudine nuptia

li antiqua.

Libare virginitatem

Sociare corpora

Iungere gaudia

Amorem iungere

Venire ad gaudia

Rapere gaudia

Carpere gaudia

Sumere gaudia

GRA-

LXIII.

G R A V I D A M
E S S E.

Ferre vtero
Ferre vero semina
Ferre ventrem
Fœtum ferre
Pondera ferre
Portare onus vteri.
Onus tendit corpora
Tendit onus matrem
Onus grauat membra
Grauitas tendit vterum.

Esse intra viscera
Teneri vtero
Fœtus latet in corpore
Partus adest
Auferre onus vtero
Soluere partus.

Grauidus pondere ven-
ter (re
Venter tumidus ponde-
Labores decem mensiū.

LXV.

P A R E R E.

Edere ortus
Edere partus
Partu edere
Nixibus edere
Dare partus.

Reddere ventre
Reddere partu
Reddere onus
Reddere pignus vteri
Reddere semina conce-
pta

Ponere onus
Eniti, pro parere
Partu eniti
Vtero eniti.
T I B. Dare fœtus.

LXVI.

P A R E R E G E-
M E L L O S.

Geminos parere
Edere geminos
Eniti gemellos
Eniti partus gemellos
Eniti prolem gemellam
Dare prolem gemellam
Dare duos partus

D 3 Augeri

Augeri foetibus duobus.

LXVII.

PARTVM ME-
DICAMENTIS
abigere, vel ne-
care.

*Mater in partus acerba
Excitere onus viscerib.*

Labefactare onus vteri

*Temerare partus in aluo
grauida*

*Partus necare in tumido
ventre*

*Effodere viscera, telis
subiectis. Herbas
viscerib. vim in-
ferentes, tela ap-
pellat, à simili-
tudine nocendi.*

Figere corpora

Vterum viciare.

LXVIII.

N A S C I.

Oriri

Prodire vtero

Emitte in auras

Exire in auras

Videre diem (ras.

Foetus expellit se in au-

LXIX.

G E N V S D U -
C E R E.

*Genus ducere ab aliquo
Generis primordia du-
cere ex aliquo*

Ducere domū ab aliquo

Ducere ortus

*Ducere principium à
sanguine*

Trahere genus.

Autor generis

Nominis autor

Sanguinis autor

Originis autor

Propaginis autor.

Semine cretus

Sanguine cretus

Ab origine cretus

Ortus aliquo.

LXX.

No-

N O M E N I M -
P O N E R E.

D A R E M A M -
M A M.

Facere nomina, pro
imponere.

Dare nomina

Parere nomina

Imponere nomina

Tribuere nomina

Addere nomen

Signare nomine

Nuncupari nomine

Dicere nomine genitri-
cis

Dicere nomine suo

Dicere à nomine suo.

Ducere nomina

Ferre nomina

Trahere nomina

Sumere nomen

Nancisci nomen de ali-
quo

Adspisci nomen ab ali-
(quo

Gerere nomen

Habere nomen

Tenere nomen.

LXXI.

Dare vbera

Vbera præbere

Lac dare

Dare lactis alimenta

Alere lacte

Alere lactis ope

Imbuere lacte guttura

Dare primos cibos

Premia lactis habere.

LXXII.

V B E R A T R A -
H E R E.

Ducere vbera

Bibere vbera

Ebibere vbera

Bibere lac

Lacte decrescere.

LXXIII.

V I V E R E.

Diem videre

Videre lucem

Lumen vitale videre

Aspicere solis lumina

D A Duce-

*Ducere auras**Ducere cœlum**Ducere spiritum**Fruivita**Fata dant viuere**Superare, pro super-*
esse.

LXXIIII.

A B I N E V N T E
A E T A T E.*Primis ab annis**Primis in annis**Primis sub annis**Primo ab æuo**Primo in æuo**Viridi in æuo**Viridi ab æuo**A teneris annis**Puerilibus annis**Prima iuuentia**A virgine, quo modo*
*à puero dicimus.**Primæ lanuginis annis**Ab annis detonsis.*P R O P. *Primo æuo.*

LXXV.

A E T A T E M E X -
I G E R E.*Viuere annos**Perficere annos**Implere annos**Implere fata**Consumere annos**Tempora consumere.**Agere tempora vitæ**Agere annos**Agere æuum**Agere vitam**Agitare vitam**Exigere annos**Exigere æuum**Exigere tempus**Peragere annos**Æuum peragere**Peragere ætatem**Vitam peragere.**Ducere vitam**Producere vitam**Tangere vitæ metam**Spacium vitæ decurrere**Tempora terere**Complere tempora.*T I B. *Annos explere**Tempora producere**Sociare*

Sociare vite gaudia.

PROP. Ducere vitam

Educere annos

Conterere vitam

Decurrere vitam.

LXXVI.

AETATEM RE-

*NOVARE, vel
extendere.*

Renouare annos

Facere annos impubes

Redire in meliores an-

Addere annos (nos

Addere annis

*Transcribere vite spaci-
um alicui.*

LXXVII.

MORI.

Extingui primo in euo.

Ex opinione eo-

rum, qui animam

voluerunt ignem

esse, vt Zeno, He-

raclitus, Hippar-

chus, Parmeni-

des, Panætius phi-

*losophi: Lucre-
tius & Virgilius
poëtæ.*

*Exhalare, qui ventū,
vt Diogenes, Xe-
nophanes, Ana-
ximenes.*

Exhalare vitam

Exhalare animam

Expirare auras

Ire in auras

Abire in auras

In ventos recedere

*Fundere vitam, ex eo-
rum sententia,
qui sanguinem,
vt Empedocles &
Critias, & sacræ
Ebræorū literæ.*

Effundere animam

Singultare animam

Exuere animam.

Finire animam

Finire vitam

Aeui spacium finire

Relinquere vitam

Reddere vitam

D

s

Dese-

Deserere terras
 Relinquere vitale lu-
 Adire manes (men
 Esse apud manes
 Ad Stygias vndas pene-
 trare
 Mitti ad umbras
 Submergi inferno.

Abire in rogos
 In partem lethi venire
 Labi in cineres
 Cadere letho
 Cadere suo fato
 Occumbere necè
 Pati necem
 Mortem pati
 Summa dies

Mors venit
 Ruit mors
 Mors claudit oculos
 Spiritus exit
 Spiritus deserit
 Anima exit
 Vita deserit
 Vita relinquit.

T I B. Nigra hora
 Suprema hora
 Venit suprema hora

Venit mors
 Venit mors rapax
 Venit mors propior
 Mors imminet
 Fatum properat morte.
 P R O P. Niger dies
 Ponere animam
 Deponere animam
 Ponere vitam
 Subire mortem
 Adire mortis iter
 Effugere rogos.

Mors claudit oculos
 Mors manet omnes
 Mors venit sera
 Vitam reposcunt fata.

L X X V I I I.

M O R T V V S.

Dilapsus in auras
 Fatis ereptus
 Defunctus vita
 Defunctus terra
 Functus sepulcro
 Missus in tartara
 Receptus inferna sede
 Impositus supremis ig-
 nibus

Aduſtus

Aduſtus ignib. ſupremis
Parca ſtat colo vacua

Patiens mortis

Immunis necis

Funeris expers

Expers ſepulcri.

T I B. Fuiſſe, dicit
eum, qui eſt mor-
tuus

Conſumptus morte

In vmbra mutatus

Defunctus lucis tempo-
ra.

P R O P. Exinctus

Vſtus lignis funeris.

LXXIX.

C L A V D E R E

O C V L O S.

Condere lumina

Tegere lumina

Premere oculos

Comprimere oculos

Claudere oculos

Formare oculos : quod
fit comprimendo.

LXXX.

I N A L I C V I V S
manib. mori.

Exhalare animam in a-
licuius ore

Excipere animam ore

Excipere hiatu animam

Excipere ore ſpiritum

Obſiſtere anima fugien-
ti.

LXXXI.

I V S T A F A C E R E.

Soluere iuſta

Peragere iuſta

Ferre iuſta.

Dare iuſta

Dare munera feralia

Ferre dona cineri

Ferre dona in cineres

Reddere tumulis hono-
res

Facere exequias

Ferre in exequias.

T I B. Ferre dona ſe-
pulcro

Dare tumulo ſerta

Dare in exequias mu-
nus (ta

P R O. Dare iuſta debi-
Dare

*Dare iura vmbri.**Dare tumulo**Solo credere**Premere humo.*

LXXXII.

SEPELIRE.

*Condere, simpliciter
pro sepelire**Tegere, idem: vt &
sequentia verba**Ponere**Deponere**Componere**Tumulare**Coniumulare.**Condere tumulo**Condere sepulcro**Condere monumento**Condere vrna**Condere terra**Condere humo**Tegere sepulcro**Tegere humo**Contegere humo**Supponere terra.**Supponere humo**Supponere tumulo**Deponere terra**Imponere sepulcro**Humus tegit ossa**Tellus tegit ossa**Solum ossa contegit**Ossa humo premuntur**Terra cineres accipit**TIB. Componere, pro
sepelire**Tumulus ossa tegit.**PROP. Condere**Tegere**Contegere ossa**Locare ossa terra**Humare**Iacere, pro sepul-
tum esse**Terra tegit.**Harena tegit.*

LXXXIII.

*AMORTVIS
excitare.**Animam reddere**Vitam reddere**A Stygia vnda reuocare**Tollere*

*Tollere è terra caput ,
dicitur , qui exci-
tatur.*

PROP Extinctum re-
uocare.

LXXXIIII.

C A P V T E F-
F E R R E.

*Tollere caput
Efferre caput
Proferre caput
Exerere caput.*

*Abdere caput
Subdere caput.*

PRO. Occulere caput.

LXXXV.

O C V L O S T O L-
L E R E.

*Lumina , pro oculis
frequens Poëtis
D. Augustinus ait
inde vsitatam fu-
isse apud veteres
iurationem : Sic
viuant lumina
mea.*

*Tollere lumina
Oculos tollere
Vultus ad sidera tollere*

Tollere ora ad superos

Attollere lumina

Attollere vultus

Attollere oculos

*Sustollere vultus ad æ-
thera*

Erigere oculos.

PROP. Tollere humo
lumina

Oculos attollere.

LXXXVI.

O C V L O S D E-
M I T T E R E.

Demittere oculos

Lumina demittere

Demittere vultum

Summittere oculos.

*Deicere vultum in hu-
mum*

*Oculos in humum deij-
cere*

*Deicere ocellos in gre-
mium*

Oculos

Oculos morari tellure

Figere in humo lumina

Figere lumina terra.

PRO. Deijcere lumina

Demittere vultum.

LXXXVII.

ASPICERE.

Tenere lumina fixa

Tenere lumina defixa

Vultus immotos tenere

Immotos oculos tenere

Deijcere oculos in aliquem

Figere oculos in virgine

Vultus in virgine figere

Figere vultu lumina

Defigere ocellos in aliquem

Harere vultibus

Inharere vultibus

Inharere oculis

Consistere in vultu.

Iactare in vultum lumina

Vertere ad aliquem luminis orbes

Aduertere lumina in omnes partes

Dimittere in omnes partes aciem

Aduertere vultus

Conuertere vultus in aliquem

Componere vultus ad aliquem

Respicere vultu ad aliquem

Videre oculis aliquem

Videre lumine

Aspicere oculis

Aspicere vultibus

Respicere oculis

Cernere lumine

Spectare oculis

Spectare lumine

Tueri oculis

Pascere lumina

Pascere oculos

Percipere oculis voluptatem

Sequi oculis

Prosequi oculis

Insequi lumine.

PROP. Harere oculis Respi

Respicere luminibus.

LXXXVIII.

TEGERE VVL-
TVM.

Condere vultum
Abcondere vultum
Abdere vultum
Celare vultum
Tegerere vultus.

Tegerere lumina veste
Vestibus ora tegere
Pratendere oculis vestem
Protegere ora dextra
Manus oculis opponere
Ante oculos opponere
manum
Deuelare ora
Reuelare ora
Promere vultus
Exhibere vultus.

Oculi radiant
Oculi micant fulgore
Lumina flagrant
Lumina reformidant
solem.

LXXXIX.

IN OFFICIO
ESSE.

Officio fungi
Facere officium
Perficere officium
Esse in officio
In officio manere
Colere officium
Prastare officium
Prastare officium amici.

XC.

O C I O S V M
E S S E.

Agere ocia
Peragere ocia
Ocia carpere
Ducere segnia ocia
Ducere vitam per ocia
Ocia habere
Natus in ocia.
T I B. Peragere ocia.
P R O P. Solui in ocia.

XCI.

LABORARE.

Tolera-

in
es pat
s in a
s ad a
ad ali
nem
volu
e ocul
Respi

Tolerare labores
Sustinere laborem
Defungi laboribus
Exigere labores, pro
finire

Exhaurire laborem
Vrgere aliquem labore
Ponere laborem
Intermittere laborem.
Tritus labore
Patiens laborum
Impatiens laborum
Vacuus laboribus.

TIB. Labore confectus.
PROP. Perferre la-
bores
Experiri labores.

XCII.

COQVERE.

Mollire aquis
Domare vndis
Mollire flamma
Dare foco
Transfigere verubus
Detrahere verubus
Stridere verubus
Fauilla versare

XCIII.

MENSAS EX- TRVERE.

Ponere mensas
Apponere mensas
Ponere mensis
Ponere in mensis
Imponere mensis
Instruere mensas
Extruere mensas.

Discumbere thoris
Accumbere thoris
Adesse mensis
Premere thoros
Premere sedile
Premere herbas cespitis.

Surgere thoris
Consurgere thoris.
TIB. Extruere mensas
Reddere mensa tempora.

XCIIII.

MENSAS EVER- TERE.

Remouere mensas
Remouere mensis
Frauda-

Fraudare mensis

Negare mensas

Retinere mensas

Euertere mensas

Repellere mensas.

PRO. *Propellere men-*
fas.

XCV.

MORDERE.

Exercere morsus

Inferre morsus

Subire morsus

Morsu occupare

Consumere morsu

Diuellere morsu.

Os imprimere

Carpere ore

Dente carpere

Vellere dente

Conuellere dente

Laniare dente

Stringere dente.

Premere dentiē in aliquo

Figere dentem

Conferre dentes in cor-
pore (te.

Dentiē fatigare in den-

Rostro trahere, id est,
dilaniare

Haurire rostro

Lacerare rostro

Mergere rostrum in cor-
pore. (tem

TIB. *Imprimere den-*
Figere dentem

Figere dente.

PROP. *Dare morsus*

Morsu cruentare

Dare notas dentibus.

XCVI.

EDERE.

Fungi epulis

Persungi epulis

Fungi dapibus

Fungi cibo

Sumere cibos

Præsumere dapes

Accipere epulas.

Capere munera Cerea-
lia

Dare palato membra

Carpere ore

Carpere pabula

Carpere alimenta

E

Contin-

*Contingere cibos ore
Dapes dente premere
Ire in viscera.*

*Sedet cibus guttere
Crescit cibus in ore.*

XCVII.

FAMEM DEPELLERE.

*Pellere famem
Leuare famem
Releuare famem
Deponere famem
Exoluere famem.*

*Ieiunia pascere
Ponere ieiunia
Sedare ieiunia carne
fera.*

*Soluere ieiunia
Placare ieiunia
Finire ieiunia boui cade.*

XCVIII.

DEVORARE.
Demergere in aluum

*Demittere in aluum
Condere in aluum
Condere in viscera
Recondere aluo
Demittere in viscera
Immergere visceribus
Replere cibo.*

XCIX.

EVOMERE.

*Egerere dapes
Eiectare dapes.*

*Cibi expers
Inops cibi
Sine munere Cereris
Ora iuuat cibus
Ora vacant cibis
Ieiunia domant
Ieiunia peragere
Confici fame.*

C.

BIBERE.

*Haurire de fonte
Haurire faucibus
Haurire liquores
Haurire pocula*

Exhau-

Exhaurire pocula
 Sumere haustus
 Guttere pleno sumere
 Trahere guttere
 Bibere pocula.

PRO. Ducere pocula
 Ora poculo admouere.

CI.

SITIRE.

Concipere sitim
 Colligere sitim
 Siti laborare
 Ardore siti
 Incitare sitim
 Fauces arent siti
 Sitis crescit
 Sitis vrit.
 PRO. Sitis torret.

CII.

SITIMEX-
PLERE.

Leuare sitim
 Releuare sitim
 Sistere sitim
 Sedare sitim
 Pellerere sitim

Compescere sitim
 Deponere sitim
 Explere sitim
 Extinguere sitim
 Tollere sitim

CIII.

AGITARE CON-
VIVIVM.

Parare dapes
 Parare epulas
 Celebrare dapes
 Celebrare dapes mero
 Concelebrare dapes.

Venire ad dapes
 Accipere dapibus ali-
 quem. inuitare
 Videri inter conuiuas
 Soluere conuiuas, pro
 dimittere.

TIB. Parare epulas
 Celebrare conuiuia
 Ducere conuiuia
 Trahere conuiuia
 Fugere conuiuia.

CIIII.

E 2 IMPO.

IMPONERE CA-
PITI SERTVM
vel aliud.

Redimere sertis
Redimere corona
Imponere coronam
Dare capitiserta
Ponere sertain coma
Imponere sertacomae
Impedire sertiscomas
Implicare comas sertis
Innectere sertis tēpora.

Cingere coronis tempo-
ra

Flore caput cingere
Præcingere flore capil-
los (laurο
Tempora ferre nexa
Laurο crinem innectere
Comam lauro cingere
Incingi lauro
Inducere laurum capillis
Nectere comam myrto
Capillos hedera redime-
re
Nectere capillos
Incingere capillos

Coronare frontem.

Velare tempora vitta
Circundare tempora
vittis

Euincire crines vittis
Euincire vitta comas
Redimere tēpora mitra
Premere capillos mitra
Premere crines auro.

TIB. Imponere coronā

Gerere sertā

Decorare sertis comas

Implicare comas sertis

Ferre tempora vincta

Redimere frontem

Cingere tempora.

(ro
Tempora redimere lau-

Deuincire lauro tempo-
ra

Vincire myto caput

Gerere sertā myrtea

Vincire comas olea.

PROP. Imponere co-
ronam

Ponere coronam tempo-
ribus

Cingere caput

Vincire

Vincire comas.

CV.

CAPILLOS OR-
NARE.

Torquere capillos ferro:
id est, calamistro
inurere.

Torquere igne comam

Fingere comas

Pectere comas

Præbere capillos pecten-
dos

Repectere comas

Deducere crines pectine

Fundere capillos variè

Iacere capillos laxè

Dirigere capillos viola-
tos (los

Colligere in nodū capil-

Colligere crines incer-
tos

Ponere comas arte

Ponere crines in ordine

In statione ponere

Componere comas

Recomponere comas

Componere vultus

Componere discrimen

Variare capillos

Variare positu comas

Comere comas

Ornare tempora

Ornare capillos

Permulcere comas

Exornare caput

Restituere turbatas co-
mas

Resoluere comas lapsas.

T I B. Fingere comas

Disponere capillos

Disponere crines

Comere caput

Ornare comas

Colere capillos

Colere comas

Impedire crines:

P R O P. Componere
crines

Ornare capillos

Formare capillos.

CVI.

CAPILLOS NE-
GLIGERE.

Inornati capilli pendent

E 3 Negle-

Neglecta coma iacent

Fusi capilli

Effusi capilli

Diffusi capilli

Incultri capilli

Promissi capilli

Demissi capilli

Immissi capilli

Disiecti capilli

Sparsi sine lege capilli

Positi sine lege capilli

Collecti in nodum.

T I B. Soluere crines

Dissoluere comas

Resoluere comas

Fundere capillos

Effundere capillos

Capilli horrent

Capillos incompta

Inornatum caput.

P R O P. Crines soluere

soluere in colla crines

Spargere capillos

Effundere comas.

CVII.

D I E M F E S T V M

A G E R E.

Parare festum

Parare festum solenne

Conuocare ad festum

Agere festum genialiter

Agere festum diem

Agere festum tempus

Celebrare festum

Festum annuum celebra-
re

Celebrare festum canen-
do

Colere festum

T I B. Agere natalem

Habere diem inter fe-
stos.

P R O P. Peragere na-
talem.

CVIII.

S P O N D E R E.

Spondere fidem

Dare fidem

Promittere fidem

Vincere fidem.

Addere fidem reb. pro-
batis

Dictis pollicitam fidem
addere

Soluere fidem

Prastare fidem

Colere

Colere fidem
 Exhibere fidem
 Parere fidem
 Efficere fidem.

Fallere fidem
 Temerare fidem
 Violare fidem
 Præterire fidem
 Fide orbis.

Fides sequitur
 Fides accedit
 Fides adest
 Venit prona fides
 Venit tarda fides
 Salua fide
 Res fidem habet
 Est fides
 Inest fides
 Fides stat
 Fides cadit.

Maiora fide
 Maiora credibili
 Fide grauiora ferre
 Fide asperiora pati.
 T I B. Tenere fidem
 Fides inest.

PROP. Seruare fidem
 Tenere fidem
 Firmare fidem
 Fallere fidem
 Rumpere fidem.

Est fides
 Contigit fides
 Cadit fides.

C I X.

V O V E R E.

Concipere vota
 Vota suscipere
 Facere vota
 Ferre vota
 Facere ex voto
 Vota multiplicare.
 Optare votis
 Petere votis
 Exposcere votis
 Operari votis.
 Soluere vota.

Soluere voti debita
 Vota persoluere
 Reddere vota
 Implere vota

E 4 Vota

Vota valent
 Vota deos tangunt
 Vota sequitur fides
 Est locus in voto
 Aura venit votis
 Res cedit voto
 Vota contingunt
 Vota eueniunt.

Voti compos
 Voti potens
 Surdus ad vota.
 PROP. Suscipere vota
 Ferre vota
 Ponere vota
 Soluere vota
 Vota persoluere.

CX.

S A C R A F A -
C E R E .

Facere sacra
 Stata sacra facere
 Facere sacra pro aliquo
 Communia sacra facere
 Sacris operari
 Peragere sacra
 Parare sacra
 Colere sacra

Placere sacris
 Piare sacris.

Dijs munera dare
 Ponere ad deos munera
 Ponere ad lares munera
 Referre ad Deos mune-
 Ferre dijs munera (ra
 Ferre dona solennia
 Ferre dona templis
 Facere altaria pinguia
 thure
 Ferre thura altaribus
 Ferre thura flammis
 Ferre thura dijs
 Ferre thuris honores
 Libare thura
 Fungi munere ad aras.

Frequentare sacra
 Accedere sacris
 Venire ad sacra
 Adire sacra
 Ferri ad sacra.

Natus ad sacra
 Electus ad sacra
 Paratus ad sacra
 Socius ac comes sacrorū.

T I B .

TIB. Celebrare sacra
Dare thura
Dare thuris honores.
PROP. Facere sacra.

CXI.

DEO FAVENTE.

Dijs secundis
Hortante Deo
Marte fauente
Cœlitibus æquis.

CXII.

DEO IRATO.

Aduerso Deo
Aduersante Deo
Offenso Deo.
PROP. Iniquis dijs
Aduerso Deo
Vetante Deo
Non comitante Deo.

CXIII.

CANERE.

Canere carmen
Cantare carmen ad fo-
res

Modulari carmem arun-
dine

Modulari voce carmina

Carmen ore mouere

Canere laudes carmine

Celebrare carmine pu-
ellas

Delinire carmine

Mulcere carmine

Mulcere carmine arun-
dineo

Carmina effundere ti-
bia.

TIB. Cantare verba
rustica

Modulari carmen aue-
na (re.

Sonare carmen guttu-

PRO. Canere cantus.

CXIII.

CITHARA

CANERE.

Mouere citharam

Mouere fila

Mouere lyram

Mouere fila lyræ

Mouere ad citharam ora

E S Plectra

Plectra mouere

Lynam increpare

Percutere lynam

Pulsare lynam

Ferire lya

Reserre lya

Detinere lya

Capere lynam

Traetare fila lya

Tentare chordas pollice

Pratentare pollice chor-
das

Icere pollice sonos

Percurrere pollice chor-
das

Tangere chordas

Sollicitare pollice.

Nervos pulsare

Percutere carmina ner-
uis

Temperare nervis citha-
ram

Sociare nervis carmina

Mouere nervos ad ver-

Canere ad modos (ba

Canere alterno pectine.

T I B. Impellere chor-
das pollice

Tendere brachia fide

Gaudere cithara.

P R O P. Percutere ly-
ram

Aptare nervis carmina

Tentare carmina ple-
ctro.

C X V.

P U L S A R E T Y M -
P A N A

Tundere tympana

Pulsare tympana

Mouere tympana (nu

Quatere tympana ma-

Impellere tympana pal-
mis

Tympana obstrepunt.

C X V I.

S A L T A R E.

Ducere choreas

Ducere choros

Ducere choreas ad nu-
merum

Mouere pedem

Pulsare humum pede

Ludere in chori speciem

T I B.

T I B. Ducere choros
Mouere ad modos mem-
bra

P R O P. Agere choros
Manus implicare choris
Destituere choros.

Perfundi calidis imbribus

Artus liquido rore perfundere

Sumere aquam.

T I B. Liquore perfundere.

CXVII.

S P E C T A C V L A
E X H I B E R E.

Facere ludos
Instituere ludos victores
Celebrare ludos
Ludis celebrare natalem.
T I B. Concelebrare
ludos
Dare spectacula.

CXVIII.

L A V A R E.

Corpora lymphis tingere
Perlui lymphis
Lymphis abluere
Mergere corpus aqua
Tangere corpus aqua

CXVII.

I N D V E R E V E -
S T E S.

Velamina, pro vestibus, finis pro materia

Induere velamina

Sumere vestem

Insignire amictu

Circundare amictu corpus

Veste corpus tegere

Induere cultib. aliquem.

P R O P. Induere vestem

Inijcere amictum.

CXX.

E X V E R E V E -
S T E S.

Ponere

Ponere velamina de corpore

Vestem ponere

Deponere vestes

Ponere tunicam

Lauare corpora veste

Demere amictus

Velatus tunica recincta

Velatus soluta tunica.

Deducere vestem

Diducere vestem

Reijcere vestem ex humeris

Diripere ex humeris vestem

Lactare vestem procul.

PRO. Ponere tunicam

Reijcere amictum

Eripere amictum.

CXXI.

DORMIRE.

Iacere, pro dormire

Quiescere, pro dormire, consequens pro antecedente

Somno quiescere

Carpere quietem

Capere quietem

Capere somnos

Capere munera somni

Videre somnum

Frui somno.

Trahere somnos

Continuare somnos

Peragere somno noctem

Somno iacere coposium

Somno iacere grauem.

TIB. Requiescere lecto.

PRO. Trahere quietem

Sperare quietem.

CXXII.

CUBITVM IRE.

Petere somnum

Aucupari somnos

Dare somno lumina

Dare somno corpora

Dare horas somno

Dare colla puluino ferenda

Procumbere in thoro.

TIB. Somnum petere

Sequi somnos.

PROP. Permittere se somno

Somnum

Somnum experiri.

CXXIII.

S O P I R I.

*Succumbere somno**Solui quiete**Sopore solui**Languore solui**Resolui quiete**Resolui somno**Vinci somno**Vinci sopore**Premi soporis grauitate**Adopertus somno lumina**Fusus thoro**Plenus soporis**Somno solutus**Somno sepultus.**Est sopor in aliquo**Somno adest**Somnus labitur in artus**Somnus venit ad partes**Somnus venit in oculos**Quies subrepat**Somnus excipit**Sopor subit**Redit somnus**Alit somnus**Habet somnus**Tenet somnus**Mulcet somnus**Mouet caput, cum ni-**ctamus.**Abit somnus**Fugit somnus**Discedit somnus.**Destituit somnus.**TIB. Somnus sopit**Venit somnus**Somnus occupat**Velat amictu somnus**Premitt lumina quies**Defluit somnus**P R O. Somno demissus**Somnus impulit**Somnus declinat oculos**Somnus premit oculos.*

CXXIII.

S O M N U M I N -

D U C E R E.

*Facere somnos**Ducere somnos**Dare somnos**In somnos resolvere**Sopo-*

Soporem mouere
Firmare soporem
Premere lumina nocte
Somno sopire.

Abijcere somnos
Inuitare somnos.

TIB. Ducere soporem
Parere somnum alicui.

PROP. Vincere sopore
Accersere somnum

CXXV.

FUGARE SOM-
NOS.

Arcere somnos
Abducere somnos
Rumpere somnos
Abrumpere somnos
Expellere somnos
Expellere quietem
Soluere soporē clamore
Remouere soporem
Excutere somnum
Excutere quietē terrore
Somno fraudare.

TIB. Fugare somnos.

PROP. Discutere so-
mnos.

Adimere somnos
Turbare quietem
Patefacere oculos alte-
rius.

CXXVI.

ORIENTIS
SIDERIS.

Sidus oritur
Canis exoritur
Canis exit
Sidus nascitur
Sidus surgit
Promit sua sidera Chi-
(ron.

Tollit ora
Exerit ora
Tollit lacertos
Exerit pedes

Aspicias coronam
Delphina videbis
Scorpius videndus erit
Stella videnda venit
Stella stabit videnda.

CXXVII.

OCCIDENTIS
SIDERIS.

Sidus

Sidus mergitur
Sidus conditur
Sidus labitur
Sidus cadit
Tingitur Oceano
Subit aquas
Præcipitatur in aquas
Fugit visus
Effugit visus
Aufertur ex oculis
Sidus non fulget
Sidus remouetur.

CXXVIII.

I R E.

Fungi pedum officio
Carpere vias
Iter carpere
Terere viam
Ire viam
Terere pedibus
Signare pedibus
Inire pedib. locum ali-
quem
Mouere pedem aliquo.

Dare viam
Sequi viam
Sequi iter

Emetiri iter
Peragere iter
Peragere cursus
Dimittere iter.

Sequi terra
Gradus comitari
Gradu tangere.
T I B. *Terere viam pede*
P R O P. *Ire vias*
Inire vias
Facere iter
Versare iter
Terere iter
Viam terere
Conterere viam
Mouere pedes
Sulcare pedib. pruinas.

CXXIX.

I R E P A S S V
T R E M V L O.

Tremuli gradus
Ferre membra gradu
tremulo
Sustinere artus baculo
Leuare baculis membra
Inniti baculo.

S E Q V I

CXXX.

S E Q U I V E S T I -
G I A .

Legere vestigia
 Sequi vestigia
 Sequi pedum signa
 Nancisci vestigia
 Nancisci signa pedum
 Querere vestigia
 Servare vestigia
 Flectere vestigia
 Stringere vestigia
 Ferre vestigia
 Ponere vestigia.

Vestigia insunt
 Super sunt vestigia
 T I B . Mouere vestigia.

CXXXI.

M O R A M A F -
F E R R E .

Facere eunti moras
 Iungere moram
 Addere moram
 Iter retardare
 Rumpere iter
 Continere iter

Fingere moram
 Morae causas afferre.

Pelle moras
 Tolle moras
 Rumpe moras
 Mora abesto.

Est mora
 Longa mora est
 Nulla mora est
 Nulla mora causa est
 Nec mora
 Parua mora est
 Quam minima mora
 Post minimum mora.
 T I B . Detinere mora
 Querere moras.

CXXXII.

R E S I S T E R E .

Sistere gradum
 Sistere pedem
 Sustinere gradum
 Discedere verso gradu
 Retro ferre passus.

CXXXIII.

P R O -

P R O P E R A R E .

Precipitare viam
 Urgere iter
 Euolare per viam
 Trajicere membra
 Ferri cursu
 Cogere pedes currere.

CXXIII.

FUGERE.

Dare versa terga
 Dare terga fuga
 Dare terga in fugam
 Dare lintea fuga
 Præbere terga fuga
 Vertere terga
 Conuertere terga.

Fugam capere
 Petere fugam
 Concipere fugas
 Fuga mandare
 Fuga salutem quærere
 Pedibus salutem petere
 Proripere pedes
 Referre pedem
 Retro ferre pedem
 Gradus referre.

Quærere fugam

Præcipere fugam

Moliri fugam

Tentare fugam

Parare fugam

Tenere fugam

Destituere fugam.

Claudere fugam

Inhibere fugam

P R O P . Dare terga

Linquere fuga.

CXXXV.

I N C E D E R E .

Ferre gressus
 Ferre iter in arua
 Ferre gradus
 Ferre gradu corpus
 Ferre pedem
 Ferre passus
 Ingredi iter.
 T I B . Parare viam
 Ponere pedes
 Ferre pedes.
 Referre pedes.

CXXXVI.

I N G R E D I

D O M V M .

F Intrare

80 ELEGANTIAE

Intrare domum
Intrare aedes
Intrare limen
Intrare tecta
Intrare penates.

Inire domos
Inire penates
Inire penetralia
Subire domum
Subire casam
Subire tecta
Subire penates.

Ingredi domum
Ingredi tecta
Tangere domum
Tangere penates
Contingere domum
Contingere arua
Succedere tectis
Adire limen.

PROP. Inferre pedes
limine.

CXXXVII.

EGREDI DOMO.
Ferre pedes extra limi-
na

Exire fores
Exire domo
Exire tecto
Exire limine tecti
Exire laribus
Egredi domo
Egredi tectis
Egredi foribus.

TIB. Prodire e domo.

CXXXVIII.

HOSPITIO VII.

Vii alicuius domo
Vti hospitio.

Hospitem admittere
Hospitio considerare
Hospitium seruare.

CXXXIX.

HOSPITIUM
PRAEBERE.

Habere hospitio locum
Excipere
Excipere hospitio
Excipere domo
Recipere hospitio
Recipere domo

Recipe

Recipere testo
 Recipere communi lare
 Accipere hospitio
 Dare hospitium
 Non habere fores oppo-
 sitas.

CXL.

DARE DEX-
 TERAM.

Dare dexteram
 Iungere manus
 Iungere dextram
 Coniungere dextram
 Commutare dextram
 Complecti dextram
 Prehendere dextram.

CXLI.

FACERE PRO-
 MISSVM.

Reddere promissum
 Seruare promissa
 Pollicitis addere facta
 Addere fidem pollicitis
 Dare polliciti pignora
 Persolvere promissis pre-

cipere

Addere deos promissis
 testes
 Confirmare promissum.

Ludere promissis
 Exire promissum
 Parere promissis
 Corrumperere promissis
 Promissa valent
 Promutere se facilem.

CXLII.

BENEFICIUM
 REPENDERE.

Referre gratiam
 Rependere gratiam
 Reddere gratiam
 Reddere vicem meritis
 Officijs precium repen-
 dere
 Gratiã meritis reddere
 Honorem officij referre
 Tuulum meritis reddere
 Grate vrbis amorem
 reddere
 Referre gratiam.

CXLIII.

F 2

M A'

M A R I S Poëtica
vocabulary.

Aequor
Pontus
Pelagus
Fretum
Sal
Salum
Altum
Profundum
Inmensum.

Gurges, vnda, fluctus
astus, per μείωσις.

Forma maris
Imago ponti
Campi aquarum, per
ἀείφρασις.

Amphitrite, Galatea,
Thetys.

Nereus, Neptunus, O-
ceanus, dij pro ijs
locis, in quibus
regnant, per με-
τωνυμίαν. Vide
plura alibi, lib.
4. De re poëtica.

CXLIIII.

TERRAMA-
RIQUE.

Terraq₃ mariq₃
Terra pelagoq₃
Pelago & humo
Aqua & terra
Trans tellurē & vndas.

CXLV.

ORAM SOL-
VERE.

Soluere funes
Soluere naues
Soluere retinacula
Vincula soluere.

Religare funes.
PRO. Soluere funem
Soluere classem
Soluere vela.

CXLVI.

NAVIGARE.

Ire, pro nauigare.
Ire rate
Ire velis

Ire

*Ire vento**Ire flatu**Ire per aquas**Ire per vndas**Ire per mare**Ire per aquora**Labi, pro nauigare**Labi pede equo**Labi per aquor rate fe-
lici**Vti ventis ferentibus.**Currere, pro nauig-
gare**Cursus, pro nauiga-
tione**Rekursus, pro reditu**Currere aqua**Currere rate**Decurrere mari tuto.**Secare fretum puppe**Aequor puppe secare**Secare fluctus naue**Pontum secare**Vada secare**Scindere aquas**Scindere freta**Findere equor**Fretum carina findere**Findere iter**Sulcare equor fragili
ligno**Sulcare vndas rate**Sulcare aquas**Arare equor**Arare aquas.**Hactenus meta-
phoræ à re rusti-
ca sumptæ.**Inire vias**Facere iter**Facere iter puppe**Facere vias puppe**Vehi per aquora**Nauigare equor**Aequore ferri**Ferri puppe**Transire mare**Classe freta perarare.**Pelago se credere**Vento ratem comittere**Vndis ratem committere**Potiri freto.**Dare vela**Arare equor*

F 3

DARE

Ire

Dare vela ventis	Gurges, pro mari.
Dare lintea	Velificare, pro vela facere
Dare ventis lintea	Ire, pro nauigare
Dare carbasa	Ire per mare
Præbere carbasa	Ire per vndas.
Tendere carbasa	Findere classe freta
Metiri aquas carina	Findere mare carina
Agere rates per mare	Facere iter gurgite
Petere classe	Vehi per cœrula
Petere carina	Dare lintea
Puppe petere	Tendere lintea
Vento petere	Petere classe
Cœrulea petere via.	Ducere salo vela
Venire rate	Nauem propellere in æquor
Venire puppe	Legere iter.
Venire carina	
Carina insultant flucti- bus.	
TIB. Ire rate	
Ire puppe	
Ire per vndas	
Confundere pontum	Vertere vela
Ratem ventis credere	Flectere ratem
Ratem per freta ducere	Flectere iter
Naues contemnunt vn- das.	Verso relabi vento
PROP. Cœrulū, pro mari.	Aura refert Venti referunt.

CXLVII.

RETRO NAVI-
GARE.

VEN-

CXLVIII.

CL.

V E N T I O B S E -
C V N D A N T E S .

Venti ferentes
Venti fauentes
Venti secundis
Venti amici
Venti vtilis
Venti sui, id est, fa-
uentes.
Aura secunda
Aura mollis
Aura facilis

CXLIX.

V E N T I S A D -
V E R S I S .

Ventis iniquis
Non equis ventis
Vento aduerso
Ventis discordibus
Aduersis fluctibus
Aduersa aqua
Venti vetantes
Pelago vetante
Vento prohibente
Inuitis aquis

V E N T O S E X C I -
T A R E .

Surgit mare, cum vē-
tis agitur.
Ira maris, pro tem-
pestate
Seuitia maris
Freta indignantia
Hiems, anni pars
tempestuosa, pro
tempestate acci-
pitur.

Mare turbidum
Fretum motum
Bella ventorum
Tumescentes aquæ
Aequora vento concita
Agitatū fluctib. equor.

Pax maris
Tranquilla æquora
Compositum mare
Freta stantia.

Mouere freta
Concutere freta
Miscere freta

F 4

Conci-

Concitare *aquas*
 Exasperare *vndas*
 Confundere *aquor.*

Mare agitur *ventis*
 Mare tumet
 Mare tumescit *ventis*
 Mare albet *spumis*
 Iactantur *ventis aquo-*
ra
 Aquis feriri.

T I B. Mare *ventis tu-*
met

P R O. *Venti vexant.*

C L I.

V E N T O S S E -
 D A R E.

Placare *ventos*
 Temperare *ventos*
 Sistere *mare*
 Sternere *aquor*
 Componere *mare*
 Componere *aquas*
 Mulcere *aquas*
 Aequora *mulcere*
 Frangere *vndas*
 Coercere *vndas*

Coercere *aquas*
 Fluctus *compescere.*

Tenent *venti*
 Venti ponunt
 Capit *Eurus*
 Subsidunt *ventis*
 Silesunt *venti.*
 Remittit *vnda seuitiam*
 Freta *mitescunt*
 Mare *sternitur*
 Mare *finit iram*
 Maris *ira frangitur.*
 T I B. *Mare consistit.*
 P R O. *Vnda ponit mi-*
nas

Aequor ponit metus.

C L I I.

N A V I S C O N -
 C V S S A V E N -
 T O.

Quassa *navis*
 Quassata *rates*
 Lacerata *puppis*
 Lacerata *puppis.*

C L I I I.

F A C E -

FACERE NAV-
FRAGIVM.

Mergere aqua
Mergit ratem procella
Mergi vnda
Demergere ponto.

Bibere equora
Bibere equoreas aquas
Obrui aquis
Ventis obrui
Obruere vndis
Esse naufragum
Iactari per vndas nau-
fragum
Nauis offendit
Tenere ratis membra.

CLIIII.

REMIGARE.

Ducere remos
Mouere freta remo
Mouere remo carinam
Impellere remis
Impellere remige
Pulsare vndas remo
Pulsare equor remige
Iter remo carpere

Verrere freta remo
Peragere freta remo
Torquere aquas remis.

Diuidere remis
Remis eruere
Findere remigio
Scindere aquas
Vii remis (mos
Referre ad pectora re-
Perstare in remorū ver-
bere
Admouere remis fretum.

Nauis it remige
Remus it
Aequora remo spume-
scunt.

Aequora canescunt re-
mo

T I B. Remo pellere ra-
tem.

P R O P. Ducere remos
Remige propellere
Carpere remis
Radere remis
Vada remis pulsa.

CLV.

F 5 A P-

A P P E L L E R E.

Applicare terris
 Applitare in terris
 Applicare ad aras
 Aduertere terra
 Allabi terris
 Petere portus
 Intrare portus velo
 Remige portus intrare
 Tenere portus.

Tangere portus
 Littora tangere carina
 Tangere littora pinu
 Tangere humum
 Carina reduci tangere
 Contingere portus
 Contingere littora
 Terram contingere
 Contingere humum
 Contingere harenas
 Attingere terras
 Attingere hortum
 Aduertere cursus
 Aduertere carinam
 Aduertere puppim
 Potiri harena
 Premere littora pede
 Vertere puppim ad litto-
 ra

Applicare remos.

Dare littus
 Portu recipere
 Statione recipere
 Excipi portu
 Recipi portu.
 P R O. Ratem applicare
 Portus petere
 Littora tangere
 Portus tangere
 Littora capiunt.

C L V I.

N A T A R E.

Ire per aquas
 Iter per mare facere
 Carpere iter maris
 Dimouere aquas bra-
 chijs
 Secare aquas
 Findere vias pectore
 Findere aquas corpore
 Vti remis corporis
 Pulsare vndas lacertis.
 Labi per aquora
 Ferri per aquas
 Pendere aquis

Ferire

Ferire, trahereq³ aquas
 Mari brachia credere
 Brachia iactare aquis
 Trahere per aquas brachia

Excutere per vndas
 brachia.

T I B. Pellere vndam
 manu

Pellere aquam pectore.

P R O P. Ducere manus
 Vnda cedit.

CLVII.

V O L A R E.

Sumere pennas
 Mouere pennas
 Mouere pēnas per aëra
 Mouere alas
 Iactare alas
 Iactare pennas
 Agitare alas
 Remis alarum insistere.

Carpere viam
 Carpere viam aëriam
 Carpere aëra
 Carpere athera
 Carpere iter alato pede

Iter athereum carpere
 Carpere iter per aëra
 Facere per auras iter
 Agere iter
 Ire in auras
 Ire per auras
 Agi per auras
 Vehi per auras
 Pennis tolli in aëra
 Nisi pennis in aëra
 Tollere corpus in auras
 Corpus in alas librare
 Librare corpus per iter.

Credere se caelo
 Pennis petere
 Leuari pennis
 Alleuari pennis
 Ingredi athera
 Findere aërem
 Aere pendere
 Pendere pennis
 Pendere pennis in aëre
 Pendere in auras
 Pennas librare in aëre
 Quatere pēnas in aëra.

In nubes abire (bra
 Inter nubes ferre mem-
 Laba

Labi supra nubes
 Pennis labi per auras
 Labi per aëra
 Scindere nebulas
 Peruolare iter aërium
 Stringere pennis
 Percutere pennis aëra
 Distringere alis
 Alis effugere
 Alis inniti
 In aëra producere
 Labi aëre per vias.

Supprimere habenas
 cursus aërii
 Inclinare cursus.
 T I B. Perlabi auras
 Vehi per aëra.
 P R O P. Secare auras
 Vectari in aëre.

CLVIII.

EVANESCERE.

Exire in auras
 Secedere in tenues au-
 Dilabi in auras (ras
 Vanescere in auras
 Evanescere in leues au-
 ras

CLIX.

NERE.

Vti arte Palladis
 Ducere lanas
 Extolere lanas rudes
 Non sinere rudes esse
 lanas
 Mollire lanas
 Mollire lanas trahendo
 Trahere vellera motis
 digitis
 Trahere pensa
 Ducere fila sequentia
 Deducere fila pollice
 Versare fustum pollice.
 Versare stamina pollice.
 Stamina nere
 Nere stamina impresso
 pollice
 Ducere stamina fuso
 Torquere pollice stami-
 na (na
 Torquere digitis stami-
 Suspendere stamina
 Percurrere stamina
 Perficere stamina
 Exonerare colos.

T I B.

T I B. Operari Miner-
uam

Trahere vellera

Imponere manum pensis

Pollice versare

Nere stamina

Ducere stamina

Deducere stamina colo.

P R O P. Carpere pensa

Trahere pensa

Laborare pensa

Onerare pensis.

CLX.

A R A R E .

Scindere aratro

Proscindere aratro

Findere aratro

Ducere aratrum

Deprimere aratrum

Scindere vomere.

Nonare terram

Renouare aratro terram

Demouere aratro glebā

Aratro sulcum patefa-
cere

Sulcare vomere.

Versare vomere

Subigere vomere

Sauciare vomere

Rumpere vomere.

Vertere glebas

Vertere humum

Eruere humum

Peragere humum

Mouere humum

Fodere arua

Colere arua

Rus colere

Terram vomere colere

Colere agros

Colere fruges.

Terra intacta rastro

Nescia aratri

Terra cessat

Terra senescit.

T I B. Arare arua

Findere arua

Confindere ferro tellu-
rem

Subigere arua

Sollicitare humum

Premere aratro

Versare solum

Sulcare agros

Reuo-

T I B.

Renouare arua

Colere arua

Colere rura

Requiescit ager

Requiescit humus.

PROP. Vertere agros

Versare rura

Premere aratro

Colere rura.

CLXI.

SUB IUGVM

DUCERE.

Vocare sub iuga

Venire sub iuga

Trahere sub iuga

Ducere sub iuga.

Sub iuga ire

Colla iugis supponere

Præbere colla iugo

Præbere colla ad iuga

Dare colla iugo premē-
daPræbere colla iugo pre-
menda

Supponere tauros oneri

Imponere iugum

Premere aratro collum

Aratra subire

Venire ad aratra.

Subducere oneri colla

Detractare iugum

Detractare aratrum

Collo iuga subtrahere.

TIB. Ducere sub iuga

Subire iuga

Submittere iugo colla

Aratro adiungere

Soluere iugis vincula.

PRO. Agere sub iuga

Succumbere aratro

Subtrahere iugo colla

Rumpere iugo vincula

Detractare aratra

CLXII.

SERERE.

Iacere semina

Iactare semina

Mittere semina in solum

Spargere semen in hu-
mum (na

Mandare semina hare-

Semen humo condere

Obruere sulcis semina

Obruere semina terra

Terra

Terra supponere semina
Credere aruis Cererem.

CLXV.

V E N A R I.

Humus mollit semina
Tempus perducit semen
in aristas.

T I B. Credere sulcis
semina

Cōmittere terra semina

Terra persoluit semina

Reddit semina ager

Ponere humo semina.

Operari studijs Diana
Exercere studia Diana
Colere venandi studium
Sequi feras
Sectari feras sagaci ca-
tulo

Ire in feras

Figere feras

Studiosus ferinae cadis

Lassus venandi studio.

CLXIII.

P I N S E R E.

Frangere munera Ce-
reris

Mollire cererem manu.

Copula tenet canes

Copulas canibus detra-
here

Vincula canib. demere

T I B. Vincula demere
cani

Claudere valles insidijs

Claudere colles indagi-
ne.

CLXIIII.

R E T I A T E N -
D E R E.

Nectere retia

Ponere retia

Tendere retia

Tendere plagas

In retia agere

In retia premere

P R O P. Suscipere sa-
era Diana.

CLXVI.

E Q V I T A R E.

Vehd

colla
m
bere.
biuga
olla
la.
iuga
o
colla
ncula
E.
solum
n hu-
(na
hare-
ere
ina
rra
Terra

Vehi equo
Ire in equo
Meare equo
Terere equo terram
Vngula equi pulsare terram.

Conscendere in equum
Conscendere equum
Tolli equo
Terga equi premere.

Admittere equum
Subdere calcar equo
Vrgere equos
Instare equis
Hortari equos
Exhortari equos.

Flectere quadrupedem
in orbem
Equitare in orbem
Ire in gyrum
Descendere equo
Terga equi relinquere
Excidere equo
Decidere ab equo.
Excuti ab equo.
TIB. Insidere equo.

Edere corpus super equum
Contendere recto cursu
Contendere gyro.
PROP. Gyrum equis pulsare.

CLXVII.

HABENAS MANU tenere.

Contingere manu habenas

Premere manu frena
Corripere lora manu
Habenas accipere
Agitare habenas
Frena manu ducere.

CLXVIII.

HABENAS RELAXARE.

Dare frena
Dare lora
Immittere habenas
Concedere habenas
Remittere frena
Lora remittere
Lora soluere

Lora

*Lora concutere**Excutere habenas.**T I B. Permittere habenas.**P R O P. Mittere habenas.**Frena mouere.*

CLXIX.

*H A B E N A S C O N -
T R A H E R E.**Supprimere habenas**Supprimere frena**Supprimere lora**Retinere frena**Retentare frena**Tendere lora**Tendere habenas retrò**Attrahere lora.*

CLXX.

*H A B E N A S R E -
G E R E.**Habenas regere**Regere ora equi**Regere frenis**Vti habenis**Vti loris**Moderari habenas**Frenis moderari**Coercere frenis**Flectere habenas**Tentare habenas.**T I B. Habenis compe-
scere**Compscere freno.*

CLXXI.

*H A B E N A S D E -
T R E C T A R E.**Repugnare habenis**Frenis repugnare**Recusare frena**Relinquere lora**Equus tenax contra fre-
na**Equus rigida cernicis.**Parere habenis**Pati frena**Premere frena**Frenare ora**Succedere habenis**Habenis versis.**T I B. Mordere frena.*

CLXXII.

G

A R -

ARCVM TEN-
DERE.

Tendere arcum
 Intendere arcum
 Contendere arcum
 Obuertere arcum in a-
 liquem
 Attrahere arcum
 Arcum flectere
 Flectere cornua
 Curuare cornua
 Sinuare arcus
 Lunare arcus.

CLXXIII.

IACVLARI.

Moliri sagittas
 Librare iaculum
 Sollicitare arcu
 Incessere iaculis
 Ferre tela in aliquem
 Mittere iaculum
 Mittere sagittas
 Telum mittere
 Iacere tela
 Conijcere tela
 Spargere tela
 Expellere arcu sagittam

Impellere sagittam ner-
 uo.

Percutere iaculo
 Sagitta percutere
 Figere tela
 Figere iaculum
 Figere telo
 Iaculo figere
 Trajcere telo
 Trajcere sagitta.

Supprimere tela
 Ire sagittam
 Iaculari ferro
 Iaculum venit.

TIB. Iacere sagittam.
 PROP. Mittere sagit-
 tam

Figere tela
 Concutere arcu
 Oppugnare sagittis.

CLXXIII.

TELA VENENO
ILLINIRE.

Tingere veneno
 Tingere tabe mortifera
 Tingere mordaci felle

Linire

Linire felle vipereo
 Linire felle serpentis
 Tela felle lurida
 Madere cruore vipereo
 Tela madent felle
 Virus inest
 Toxicum, pro vene-
 no.

CLXXV.

HASTAM, VEL
 TELUM ALI-
 quod torquere.

Promere spicula
 Dirigere hastam
 Quatere hastam
 Quassare hastam
 Concutere telum
 Vibrare iaculum
 Torquere iaculum
 Torquere hastile
 Torquere hastam
 Torquere tela
 Intorquere iaculum
 Contorquere hastam
 Mittere telum
 Immittere lanceam
 Agere hastam

Exigere hastam.

Excipere telum

Resumere tela

Remittere tela.

Haeret hasta

Stat hasta

Sedet hasta

Transit hasta

Repellitur hasta.

CLXXVI.

V R B E M E X-
 T R V E R E.

Ponere fundamina

Iacere fundamina

Moliri mœnia.

Ponere mœnia

Ponere muros

Facere mœnia

Muros facere

Aedificare muros

Statuere urbem

Constituere mœnia

Constituere larem

Constituere domos

Figere mœnia

Cendere mœnia

G 2

SIRU-

Struere mœnia
Incingere mœnibus
Condere urbem.

Surgunt mœnia
Consurgit vrbs
Crescunt mœnia
Stat vrbs.

T I B. *Exurgunt muri*
Formare vrbs mœnia
Extruere casas.

P R O. *Iacere mœnia*
Condere mœnia
Statuere urbem.

CLXXVII.

D I R V E R E V R -
B E M.

Emertere urbem
Subuertere urbem
Diruere mœnia
Subruere mœnia
Deijcere mœnia

Disijcere urbem
Concutere mœnia
Sternere mœnia

P R O P. *Perdere urbem*
Subruere urbem

CLXXVIII.

C R E M A R E

Ferre ignes in aliquid
Ferre faces in tecta
Dare flammis
Dare flammis torrenda
Dare flammis adolenda
Dare ignibus
Imponere flammis.

Ponere in igne
Ponere in ignes
Ponere in flammam
Absumere igne
Dare in rogos
Imponere rogis
Vertere in cineres.

Cadit vrbs
Concidit vrbs
Procumbit solo vrbs
Iacet vrbs.

CLXXIX.

O B S I D E R E.

Claudere mœnia
Obsidere mœnia
Cingere mœnia

Preme-

Premere obsidione
Pati moras obsidionis.

Moenibus se continere
Lustrare mœnia
Tradere mœnia
Carpere mœnia.

CLXXX.

PORTAS APERTIRE.

Reserare mœnia
Portas reserare
Recludere portas
Claustra relaxare
Laxare ianuam
Pandere fores
Aperire fores
Aperire ianuam
Adaperire ianuam
Demere seram

Excutere seram
Ianua patet
TIB. Reserare fores
Reserare postes
Vertere cardinem
Vertere fores cardinis
Ianua patescit.

CLXXXI

PORTAS CLAUDERE.

Claudere portas
Addere seram postibus
Obdere fores
Obstringere limen
Opponere seram
Submouere seram

Sera tenent
Porta clausa
Ianua fulta sera.
TIB. Claudere fores
Opponere seram.
ROP. Recludere portas
Præcludere fores
Obducere seram.

Expellere è foribus
Diruere fores

CLXXXII.

CERTARE.

Mouere certamen
Venire ad certamen
Venire in certamen
Adesse ad certamen

G 3

Inire

Inire certamen
 Certamina subire
 Peragere certamen
 Certamina crescunt.

Fortuna certaminis
 Lex certaminis
 Precium certaminis.

CLXXXIII.

C V M P E R I C V -
 L O A G G R E D I.

Petere per pericula
 Offerre se ad pericula
 Moliri pericula
 Subdere pericula.

Pati pericula
 Perferre pericula
 Exhaustire pericula.

CLXXXIII.

V E N I R E A D
 M A N V S.

Manus stringere
 Manus armare
 Addere manus in arma
 Instruere manus telo

Inijcere manus
 Intendere manus pro-
 teruas

Inferre manus armatas
 Conferere manus
 Conferre manus
 Manibus insequi ora
 Tendere manus in ora.

Manus tenere
 Continere manus
 Retinere manus
 Sustinere manus.

T I B. Abstinerere manus.
 P R O P. Inijcere ma-
 nus

Miscere manus
 Infectas sanguine habe-
 re manus.

Temperare manus
 Manus habere mansue-
 tas.

CLXXXV.

P V G N A R E.

Bellare
 Pugnare
 Suscipere bellum

Suscipe-

<i>Suscipere munus Martis</i>	<i>Ad bella sequi</i>
<i>Sollicitare bello</i>	<i>Opes hostiles sequi.</i>
<i>Arma sumere</i>	
<i>Capere arma</i>	<i>Pugna se parare</i>
<i>Parare bella</i>	<i>Dimicare pugna</i>
<i>Ferre arma</i>	<i>Gerere bellum</i>
<i>Inferre arma</i>	<i>Gerere bellum longum</i>
<i>Ferre bella</i>	<i>Gerere opus Martis</i>
<i>Afferre bellum</i>	<i>Peragere bella</i>
<i>Tollere arma</i>	<i>Miscere praelia</i>
<i>Mouere arma</i>	<i>Capessere arma</i>
<i>Bella mouere</i>	<i>Conferre Martem</i>
<i>Ire in arma</i>	<i>Conferre dextram</i>
<i>Venire in arma</i>	<i>Concurrere ferro</i>
<i>Ruere in arma.</i>	<i>Concurrere telis</i>
	<i>Decertare ferro</i>
<i>Vertere in arma</i>	<i>Committere pugnam</i>
<i>Concitare in arma</i>	<i>Ferre tela coniuncta.</i>
<i>Vocare ad arma</i>	
<i>Fouere arma</i>	<i>Minari bellum</i>
<i>Coire ad arma</i>	<i>Repetere per arma</i>
<i>Ad bella coire.</i>	<i>Repetere belli tumultu</i>
	<i>Bellum consurgit</i>
<i>Bellum indicere</i>	<i>Bellum it longius</i>
<i>Sequi bella</i>	<i>Bella tument</i>
<i>Sequi arma</i>	<i>Bellum lassat</i>
<i>Agmina sequi</i>	<i>Bella iacent</i>
<i>Castra sequi</i>	<i>Fortuna belli pendet.</i>
<i>Acies sequi</i>	

Tela volant
 Agitatus in armis
 Facilis ad bella
 Promptus ad bella
 Immunis belli
 Auidus belli

TIB. Arma sequi
 Castra sequi
 Offerre se armis
 Bella calent.

PROP. Ad arma vocare
 Arma armis neçtere
 Subire militiam
 Sequi castra
 Bella gerere
 Miscere praelia
 Concurrere campo.

CLXXXVI.

AB ARMIS RE-
 CEDERE.

Deponere bellum
 Secedere ab armis
 Bello desistere
 Finire Martem
 Finem bello imponere
 Contundere arma

Coercere arma
 Stant acies.

PROP. Contundere
 arma alicuius
 Arma condere

CLXXXVII.

SIGNORVM MI-
 LITARIVM.

Signa mouere
 Inferre signa
 Signa ferre
 Signa tueri
 Stare pro signis
 Signa relinquere.

TIB. Vocare sub signa
 Concurrere signis ad-
 uersis.

PROP. Mouere signa
 Signa tueri
 Signa sequi
 Reddere signa.

CLXXXVIII.

SUBIVGARE.

Subigere
 Domare
 Domare bello

Fundere

*Fundere armis.**Iacere ante pedes ali-*
*cuius**Ferre pedem vertice**Amplecti pedes**Sub pede colla tenere**Succumbere genu flexo**Colla sub pede premere**Tendere genib. brachia**Domitum pedibus cal-*
*care**Tendere in crura ma-*
*nus**Imposito pede calcare**Submittere genu**Imponere victorem pe-*
*dem**Rogare veniam prece*
*supplice.**Supponere pedib. caput**T I B. Procumbere ad*
*pedes**Sedere sub pede.**Supplicem genibus per-*
*reperere tellurem**PROP. Subdere colla*
*Dare colla.**Peragere voce supplice.**PROP. Subigere**P R O. Tangere pedes**Accipere vincula**Ante pedes volui**Trahere sub iura**Demittere ceruices**Premere impositis pedi-*
*bus.**Venire supplicem.*

CLXXXIX.

CXC.

S V P P L I C E M

P R E C A R I.

E S S E.

Procumbere genibus a-
*licui**Dare preces**Procumbere in terram**Dare verba precantia**Procumbere ante pedes**Dicere preces**Posito genu procumbere**Dicere verba precantia**Complecti preces**Concipere preces*

G 5

Admo-

<i>Admonere preces</i>	<i>Annuere precibus</i>
<i>Adiungere preces</i>	<i>Precibus favere</i>
<i>Adhibere preces</i>	<i>Affentire precibus</i>
<i>Addere preces</i>	<i>Accessum dare precibus</i>
<i>Effundere preces</i>	<i>Tribuere precibus ali-</i>
<i>Vri precibus</i>	<i>cuius</i>
<i>Instare precibus</i>	<i>Succumbere precibus</i>
<i>Sollicitare precibus</i>	<i>Flecti precibus</i>
<i>Tentari precibus</i>	<i>Vinci precibus</i>
<i>Adorare prece</i>	<i>Frangi precibus.</i>
<i>Deuenerari prece</i>	
<i>Patere prece</i>	<i>Spernere preces</i>
<i>Rogari voce</i>	<i>Repellere preces</i>
<i>Precari ore.</i>	<i>Deserere preces orantis</i>

CXCI.

P R E C E S   A V -
D I R E .

<i>Audire precantem</i>	<i>Sinere preces esse vanas</i>
<i>Exaudire preces sup-</i>	<i>Surdas aures oranti</i>
<i>plicis.</i>	<i>præbere</i>
<i>Audire preces</i>	<i>Obdere forem vocibus.</i>
<i>Accipere preces</i>	
<i>Accipere preces sub con-</i>	<i>Mitte precari</i>
<i>ditione</i>	<i>Preces tangunt</i>
<i>Excipere preces molli-</i>	<i>Preces valent</i>
<i>ter</i>	<i>Preces pondus habent.</i>
<i>Efficere preces ratas</i>	<i>PROP. Adire prece</i>
	<i>Reddere preces</i>
	<i>Preces negligere</i>
	<i>Preces eleuare</i>
	<i>Preces valent</i>
	<i>Preces remorantur.</i>

L E G E S

CXCII.

LEGES VICTIS
IMPONERE.

Ferre leges
Dicere leges
Dare leges
Imponere leges
Sub lege vocare.
PRO. *Dare leges*
Indicere leges.

CXCIII.

IMPERII FINES
PROFERRE.

Proferre imperium
Promouere imperium
Promouere vires.
Adiungere imperio
Subiungere regna
Auctus regno.

CXCIII.

IMPERIVM DE-
FERRE.

Destinare imperio
Referre rerū summam
ad aliquem
Committere imperium

alicuius fidibus

Capere imperij frena
Accipere habenas impe-
rij (rum
Capere moderamina re-
Capere regna.
PROP. *Accipere im-*
perium.

CXCIV.

IMPERARE.

Regere imperium
Regere opes
Moderari imperij frena
Potiri sceptro
Solio potiri
Solio sedere
Potiri capta vrbe
Tenere frena imperij
Regna tenere
Res tenere.

CXCVI.

MANDARE.

Dare mandata
Mandata accipere
Mandati causam susci-
pere.

Ferre

*Ferre mandata**Ferre mandata ad aliquem**Referre mandata.*

CXC VII.

M A N D A T A E X -
E Q V I.*Mandata peragere**Perficere mandata cura fidei**Exequi mandata**Mandata perferre**Fungi mandato**Perfrui mandatis.**Iussa facere**Efficere iussa**Peragere iussa**Dicta peragere**Peragere edita**Annuere iussis**Parere iussis**Obtemperare iussis.*

CXC VIII.

E F F I C E R E I N
E X I L I V M.*Vrbe pellere**Vrbe prohibere**Exycere vrbe**Expellere patria**Adimere patriam**Demere humam natalem**Patria iubere abesse**Pelli ab oris patrijs**Agi exulem**Mutare exilio urbem.**Excudere sceptris**Regnis pelli**Domo pelli**Exulare per externas oras**Adimere ius ciuis.**Exul domus**Patria carens.*

CXC IX.

O P I B V S S P O -
L I A R E.*Rapere opes**Exipere opes**Diripere opes**Opes adimere**Detra-*

*Detrahere opes**Attenuare opes**Minuere opes**Perdere opes**Carpere opes.*T I B . *Eripere opes**Detrahere opes*P R O P . *Auferre opes.*

C C .

G L A D I O

C I N G I .

*Cingi ense**Accingi ense**Præcingi ense**Subijcere latus gladio**Latus ense cinctum**Latus ense vinctum*P R O P . *Reuincere la-*
tus ense.

C C I .

G L A D I V M E D V -

C E R E .

*Exigere enses**Ensem exerere**Nudare gladium**Stringere gladium**Stringere mucronem**Distringere enses**Vagina enses liberare**Diripere vagina enses.**Ducere ferrum vagina**Fur vacuum ense**Petere ferro**Stricto ferro petere**Petere ense**Telo petere.*

C C I I .

V V L N E R A R E .

*Distringere**Distringere vulnere**Dare vulnus**Facere vulnus**Vulnere ledere**Vulnere violare**Cuspide ledere**Ense ferire**Facere saucium.**Vulnus afficit**Vulnus descendit**Tardus vulnere**Tardatus vulnere.*

V V L -

CCIII.

V V L N V S A C -
C I P E R E .

Pati vulnus

Accipere vulnus

*Accipere vulnera inho-
nesta tergo*

Ferre vulnus ab aliquo

Fieri saucium

Gerere vulnus

Habere vulnus

Tenere vulnus

Sentire vulnus

Alere vulnus pestiferū.

T I B. *Ferre vulnera.*

P R O P. *Pati vulnera*

Vulnera sentire.

CCIIII.

V V L N E R I S E
S V B D V C E R E .

Eludere vulnus

Subducere se à vulnere

Effugere ictus

Ab ictu se retrahere

Ictum repellere

Excutere tela

À telo recedens.

CCV.

E V V L N E R E
T E L V M T R A -
h e r e .

*Trahere ferrum è vul-
nere*

*Trahere telum de vul-
nere*

Extrahere de vulnere

Rapere telum corpore

Eripere telum tergo

Educere telum infixum

*Euellere ferrum de pe-
ctore*

Reuellere telum osse.

CCVI.

V V L N V S C V -
R A R E .

Ligare vulnus

Vulnera mulcere

Vulnus fouere

Vulnera leuare

Iuuare vulnera

Sedare vulnera

Vulnera sanare

Vulnera tollere

Vulnus cois

Vulnus

Vulnus ducit cicatri-
cem.

CCVII.

M E D E R I.

Confugere ad opem me-
dicam

Medicas artes exercere

Admouere opem

Ferre medicam opem

Ferre opem vulneri

Iuuare ope medica

Leuare Apollinea arte

Sanare ope

Sentire opem medicam

Pellere morbos

Tenere fila Parcarum.

T I B. Applicare medi-
cas manus

Corpora leuare

Sanare herbis

Medicando auferre do-
lorem

Expellere morbos.

CCVIII.

V V L N V S R E-
N O V A R E.

Vulnus nouare

Renouare vulnus

Tractare vulnus

Contrectare vulnus

Vulnera retractare

Agitare vulnera

Tangere vulnera

Vexare vulnera

Rumpere vulnera

Tollere manus de vul-
nere.

Tactum reformidat vul-
nus

Vulnus scinditur

Cicatrix redit in vul-
nus.

CCIX.

T R A N S F I G E R E.

Haurire latus

Haurire cruorem

Ense latus perforare

Ensem in latus obliqua-
re

Gladium lateri recon-
dere

Peragere latus ense

Ernuere latus hasta.

Pectus

<i>Pectus haurire ferro</i>	<i>Condere telum iugulo</i>
<i>Figere pectus ferro</i>	<i>Fodere corpus telis.</i>
<i>Figere praecordia</i>	
<i>Rumpere telo pectora</i>	<i>Fodere cultro guttura</i>
<i>Rumpere praecordia</i>	<i>Conijcere ferrum in gut-</i>
<i>ferro.</i>	<i>ture</i>
<i>Transficere ense pectus</i>	<i>Rumpere guttura cul-</i>
<i>Adigere ferrum per pe-</i>	<i>tro</i>
<i>ctus</i>	<i>Auferre guttura</i>
<i>Adigere in pectus enses</i>	<i>Figere mucronem tem-</i>
<i>Exigere ferrum per pra-</i>	<i>pore.</i>
<i>cordia</i>	<i>Viscera traicere ferro</i>
<i>Condere enses in pectus</i>	<i>Transicere gladio</i>
<i>Recondere tela in pe-</i>	<i>Agere ferrum per vi-</i>
<i>ctore</i>	<i>scera</i>
<i>Pectore ferrum condere</i>	<i>Exigere ferrum per ilia</i>
<i>Demittere per pectus</i>	<i>Adigere costis enses</i>
<i>telum</i>	<i>Demittere ferrum in ilia</i>
<i>Fodere ferro pectora</i>	<i>Gladium demittere in</i>
<i>Induere pectora telis.</i>	<i>ima ilia</i>
	<i>Conijcere ferrum</i>
<i>Iugulo dare pectus</i>	<i>Incumbere ferro</i>
<i>Iugulum recludere ense</i>	<i>Gladio finire dolores</i>
<i>Iugulum recludere mu-</i>	<i>Incumbere telo.</i>
<i>crone</i>	
<i>Resolvere ferro iugulum</i>	<i>It ensis, cum figitur.</i>
<i>Ensem demittere iugulo</i>	<i>Ferrum stat</i>
<i>Iugulo ferrum demittere</i>	<i>Plaga sedet.</i>
<i>Iugulum abscindere</i>	

C C X.

C A P U T C E R -
V I C I B V S
abscindere.

Abrumpere cervicem

Eripere caput collo

Detruncare caput

Auferre caput

Auellere caput

Decutere caput.

P R O P. Defecare cer-
vicem

Incidere gulam.

C C X I.

E R V E R E A L I -
cui oculos.

Expellere genis oculos

Haurire lumen alterius

Adimere lumen

Adimere lucem

Eripere lumen.

Condere digitos in lu-
mina

Condere luminibus spi-
cula

Tendere manus in ora

Manibus ora insequi

Petere ora manu

Petere oculos facibus

Damnare nocte lumen,
id est, cæcitate
punire.

Carere oculis

Orbum luminibus fieri

Orbus luminis

Priuatius lumine

Inanis luminis.

T I B. Fædatus lumina

Oculos appetere.

P R O P. Ungues in vul-
tum conijcere

Exuere oculos flamma.

C C X I I.

O C C I D E R E.

Lethare, pro letho
dare: vnde & le-
thatus participi-
um.

Fungi cæde

Dare letho

Dare morti

Dare neci

Dedere neci

H

Mittere

Mittere neci	Perimi Marte
Mittere Letho	Marte cadere
Demittere morti	Acie perire
Demittere ad umbras	Ense cadere
Mittere ad Stygias un- das	Perimere Marte
Dare ad Stygem	Sternere ferro
Ducere ad Stygias a- quas	Necem parare.
Perdere morte.	Solutus morte manu fa- cta, id est, occisus
Effundere sanguinem a- licuius	Interceptus neci
Effundere vitam	Cade nocens
Facere sanguinis parum	Cade satiatus
Eripere vitam alicui	Cade saturatus.
Animam eripere	Manus immunis cadis
Animam eripere	Vacua cadis manus
Finire alicui vitam	Manus innocua.
Adimere vitam	P R O. Occupare ense aliquem
Auferre vitam	Solvere vitam
Animam auferre	Sub armis cadere
Exturbare animam	Manus infecta sanguine.
Elidere animam	
Elidere fauces	
Expellere animam	
Expellere anima.	
Reddere animam per vulnera	Concedere vitam Dare vitam

CCXIII.

VITAM DO-
NARE.

Dare

Dare animam
 Subducere animam
 morti
 Seruare animam
 Seruare vitam
 Accipere vitam
 Debere vitam
 Debere salutem.

CCXIII.

C A E D E M F A -
 C E R E.

Facere cadem
 Committere cadem
 Cade manum tingere.
 Recalfacere telum cade
 Ensem tepesfacere san-
 guine

Sanguine tepesfacere ha-
 stam

Tingere ferrū sanguine
 Facere aceruos ense.

P R O P. Tingere fer-
 rum ceruice alicuius.

CCXV.

V I T Ā L A Q V E O
 F I N I R E.

Animam laqueo clau-
 dere
 Anima viā laqueo clau-
 dere
 Colla laqueo ligare
 Laqueo ligare guttura
 Nodare collo laqueum
 Aptare collo vincula
 Implicare colla laqueis
 Laqueo fauces innecte-
 re

Elidere fauces laqueo
 It guttur per laqueum
 Strangulare ora
 Claudere iter vocis
 Praefocare animae viam.

CCXVI.

D A R E S E P R A E
 C I P I T E M.

Mittere se desuper in
 alta

Mittere se super pontum

Mittere in vndas

In aquas mittere

Immittere in vndas cor-
 pus

Praecipitare in aquas

H 2 Mite-

Mittere se è summo

Iacere se è summo

Propellere ex alto corpus.

Ferri in praecipitem

Volui in praecipitem

Mittere praecipitem

Dare saltus è summo

Dare se praecipitem

Vadere per praecipitem.

TIB. Delabi praecipitem.

PROP. Iacere corpus è saxo

Mittere corpus è saxo.

CCXVII.

CAPIVELDEPREHENDI.

Laqueos disponere

Cadere cathenis

Cadere in laqueos

In plagas cadere.

Decidere in casses

Teneri laqueis.

Emittere laqueis

Demere vincula

Rumpere vincula

Resolvere captiva corpora

Tendere casses

Teneri cathenis

Solvere cathenis

Leuare vincula

Remittere vincula.

CCXVIII.

IN VINCULA
CONIICERE.

Claudere in solidis tectis

Claudere in carcere

Carcere cohibere

Parare vincula

Inijcere vincula collo

Conijcere vincula collo

Addere captivis vincula

Adhibere captis vincula

Innectere vinculo

Impedire vinculis

Coercere vinculis

Domare vinculis

Retinere vinculis.

Dare manus ad vincula

Porri-

Porrigere manus ad vincula

*Liuvare cathenis
Vincula perpeti.*

Addere manus in vincula

CCXIX.

Neētere per manus vincula

O P I T V L A R I.

Gerere ceruice vincula

Ferre auxilium

Vincire cathenis

Ferre opem

Religare cathenis

Succurrere amico

Compefcere cathenis

*Ferre auxilium in reb.
miferis*

Neētere cathenas per colla

Ferre opem reb. in arētis

Onerare colla cathenis.

Afferre opem lapfo

Tueri constanti fide amicum

Pati vincula

Amici caufam non deferere

Subire vincula

Ferre vincula.

Ferre pro aliquo arma.

TIB. Religare brachia

CCXX.

Vincire compede

P V N I R E.

Subjccere colla cathena

Capere pœnas alicuius rei

Teneri cathenis

Crura fonant compede

Exigere pœnas

Negare fe vinculis

Afficere pœna

Detrectare vincula

Coercere pœna

Vincula tenent.

Pœna dedere.

PRO. Parare vincula

Astringere vinculis

Vincire cathena

Circundare cathenis

Merere pœnas

colla

H 3

Com-

Commerere pœnas
Merere supplicium
Recusare supplicium.

CCXXI.

POENAM STAT-
TVERE.

Ponere pœnas
Imponere pœnas
Addere pœnas
Ire in pœnas
Trahere in pœnas
Verti in pœnas.

CCXXII.

POENAM MI-
NVERE.

Mollire pœnam
Leuare parte pœna
Leuare à pœna partem
Demere pœnam
Eximere pœna
Contrahere pœnas.

Seruare pœnam
Reseruare pœna
Differre pœnas
Differre pœna tempora

Debere pœnas
Experiri pœnas
Instare pœnas
Digerere in alios pœnas:
id est, alios parti-
cipes pœnae face-
re.

TIB. Minari pœnas
Persequi pœnis.

PROP. Inuigilare pœ-
nis.

CCXXIII.

DARE POENAS.

Dare pœnas
Luere pœnas
Luere morte pœnas
Subire pœnas
Inire pœnas
Pati pœnam
Pati nouum pœnae ge-
nus
Pati pœnam sine cri-
mine
Pendere pœnas
Soluere pœnas
Facta luere
Pœna venit
Pœna sequitur

Pœna

Pœna reuertitur
 Pœna redundat
 Pœna superat
 Pœna trahit
 Esse in pœna, cogitare
 de ultione
 Pœna culpa minor
 Pœna merito minor.
 T I B. Luere pœnas
 Persoluere pœnas
 Pœna manet.
 P R O P. Dare pœnas
 Pœna est ante pedes.
 CCXXIII.

F I N E M F A -
 C E R E.

Facere finem
 Facere modum
 Ponere finem
 Imponere finem
 Imponere modum
 Statuere modum.
 Finem querere
 Finem habere
 Finis abest
 Demto fine.

H 4 D E

DE CARMINVM
ALIQVOT GENERI-
BVS EXEMPLA.

CARMINVM genus, vsitatissimum est Elegiacum, compositum è versu hexametro & pentametro. Hexameter habet loca sex, pedes binos spondeum & dactylum, qui inter se miscentur & transponuntur: excepto loco quinto, qui solum dactylum, & loco postremo, qui solum habet spondeum. Pentameter loca quinque, pedes eosdem, & duo comma-
ta, & duplicem cæsuram. Primum comma habet dactylum vel spondeum indifferenter, cum superflua syllaba longa: alterum solos dactylos duos cum syllaba communi, hoc modo.

- UU - UU - - - - - UU - -

- UU - - - - UU - UU -

Huius plura subijcienda exempla, vt pueris sint in promptu, vnde præcepta repetant, & sententias aliquot elegantes memoriæ mandent.

VIRGO ET MATER.

*Virginitas, partus, discordes tempore longo,
Virginis in gremio fœdera pacis habent.*

VITA ET MORS.

Scilicet

*Scilicet ex illa, qua primum nascimur hora,
Prorepunt iuncto vitaq; morsq; pede.*

F L E T V S E T R I S V S.

*Fleres, si scires vnum tua tempora mensem:
Rides, cum non sit forsitan vna dies.*

M O R I O.

*Quem mordent pulices, extinguit morio lychnon,
Non me, inquit, cernent amplius hi pulices.*

P V M I L I O.

*Si solum spectes hominis caput, Hectora credas:
Si stantem videas, Astyanacta putes.*

I V V E N I S P R V D E N S.

*Si merita audieris Fernandi, Nestora credas:
Si numeros annos, dixeris Antiochum.*

M O R I O.

*Non mendax stupor est, nec fingitur arte dolosa,
Quisquis plus iusto non sapit, ille sapit.*

L A C T V C A.

*Claudere quæ cœnas lactuca solebat auorum,
Dic mihi, cur nostras inchoat illa dapes?*

R A P A.

*Hæc tibi brumali gaudencia frigore rapa,
Quæ damus, in cœlo Romulus esse solet.*

V I T A P R A E S E N S.

H 5

Princi-

*Principium vitæ dolor est, dolor exitus ingens,
Et medium labor est: viuere quis cupiat?*

E A D E M.

*Vita quid est? labor est, & habendi vana cupido,
Tristis ad extremum sollicitudo diem.*

V I T A C R A S T I N A.

*Non est (crede mihi) sapientis dicere, viuam:
Sera nimis vita est crastina, viue hodie.*

V I T A I N C E R T A.

*Quidquid habes hodie, cras te fortasse relinquet,
Aut modo dum loqueris, desinet esse tuum.*

M O R S.

*Excipit innumeros hominum breuis hora labores,
Et redit in cineres vita caduca leues.*

N V D I T A S.

*Nudus vt in terram veni, sic nudus abibo:
Quid frustra sudo, funera nuda videns?*

S E P V L C R V M.

*Inueni portum, spes & fortuna valete:
Nil mihi vobiscum, ludite nunc alios.*

D E V S L E N T V S E S T.

*Nostra Deus subitis non damnat crimina pœnis,
Compensat longas sed grauitate moras.*

A L I V D.

Si quo-

*Si, quoties peccant homines, sua fulmina mittat
Iuppiter, exiguo tempore inermis erit.*

I M M O R T A L I T A S.

*Securus moritur, qui scit se morte renasci:
Mors ea nec dici, sed noua vita potest.*

R E G N V M.

*Oceani rapidis vt ventis vnda cietur,
Semper habent varias sic quoq³ regna vices.*

I N P A R C V M.

*Nil mihi das viuus, dicis post fata daturum:
Si non es stultus, scis Maro quid cupiam.*

D E E A D E M.

*Non largitur opes, & vult epigrammata Flaccus,
Iure suo hac poscit, vult sibi verba dari.*

I N S C I T I A.

*Cum quod nemo sciat, noris: cum quod sciat omnis,
Ignores: puto quod nil Tilonine scias.*

D E E A D E M.

*Condito ab orbe fuit, qui nouerit omnia, nemo,
Nemo igitur Faustus, condito ab orbe fuit.*

A M O R.

*Et sapiens & amans vis idem Posthume haberi,
Posthume vis idem desipere & sapere.*

D E E O D E M.

Omnia.

*Omnis amans amens, amor est insania: sano
Insanit certe pectore, quisquis amat.*

A M I C I T I A I N C E R T A.

*Odi & amo, quare idfaciam. fortasse requiris?
Nescio, sed fieri sentio, & excrucior.*

D E E A D E M.

*Non amo te Sabidi, nec possum dicere, quare:
Hoc tantum possum dicere, non amo te.*

D E E A D E M.

*Insequeris, fugio: fugis, insequor: hac mea mens est,
Velle tuum nolo Dindyme: nolle, volo.*

D E E A D E M.

*Esse nihil dicis, quicquid petis, improbe Cinna,
Si nil Cinna petis, nil tibi Cinna nego.*

L I C I N V S.

*Marmoreo tumulo Licinus iacet: at Cato paruo,
Pompeius nullo: credimus esse Deos?*

P O M P E I V S E T F I L I I.

*Pompeios iuuenes Asia atq; Europa, sed ipsum
Terra tegit Libyes: si tamen vlla tegit.*

D O M V S P A T E R N A.

*Felix, qui solis, paruo contentus, in agris
Degit, vbi proavis res fuit ante suis.*

L I B E R A L I T A S.

Extra

*Extra fortunam est, quicquid donatur: amicis
Quas dederis, solas semper habebis opes.*

L I B E R T A S .

*Non bene (crede mihi) seruo seruitur amico:
Sit liber, dominus qui volet esse meus.*

I M M O D I C A N O N
D V R A N T .

*Immodicis brevis est aetas, & rara senectus:
Quicquid amas, cupito non placuisse nimis.*

H O M O V A G V S .

*Dic, vbi conueniam, dic, qua te parte requiram.
Quisquis vbiq; habitat Maxime, nusquam habitat.*

V X O R .

*Vxorem quare locupletem ducere nolim,
Queritis? vxori nubere nolo mea.*

I N L Y C O R I N .

*Tibur in Herculeum migravit nigra Lycoris,
Omnia dum fieri candida credit ibi.*

S O M N V S .

*Vicini somnum non tota nocte rogamus,
Nam vigilare leue est, peruigilare graue.*

V I R B O N V S .

*Ampliat aetatis spacium sibi vir bonus: hoc est
Viuerе bis, vita posse priore frui.*

L I B E R.

*Hunc seruare modum nostri nouere libelli,
Parcere personis, dicere de vicijis.*

I M A G O.

*Ars vtinam mores animumq̄, effingere posset,
Pulcrior in terris nulla tabella foret.*

D O M I C I L I V M.

*Illa placet tellus, in qua res parua beatum
Me facit, & tenues luxuriantur opes.*

F O R T I T V D O.

*Rebus in angustiis facile est contemnere vitam,
Fortiter ille sapit, qui miser esse potest,*

I N Z O I L V M.

*Crine ruber, niger ore, breuis pede, lumine laesus,
Rem magnam prstuas Zoile, si bonus es.*

T V M V L V S.

*Vixi, quod volui semper bene, pauper honeste,
Fraudaui nullum, quod iuuat ossa mea.*

A L I V S.

*Morborum vicia, & vitæ mala maxima fugi,
Nunc careo pœnis, pace fruor placida.*

A L I V S.

*Nil profunt lacrymæ, nec possunt fata moueri,
Viximus, hic omnes exitus vnus habet.*

A L I -

A L I V S.

*Viuite felices, moneo, mors omnibus instat,
Exemplum a nobis discite, qui legitis.*

A L I V S.

*Decipimur votis, & tempore fallimur: & mors
Deridet curas: anxia vita nihil.*

A L I V S.

*Sic rerum natura iubet, sic temporis ordo:
Quae modo sunt, pereunt: quaeq; futura, cadent.*

V I T A H O N E S T A.

*Viuite mortales, cura quot viuitis annos
Non sit, sed vobis quam bene vita fluat.*

T O L L E R E.

*Quis neget Aenea magni de stirpe Neronem?
Sustulit hic matrem, sustulit ille patrem.*

F A C E R E.

*Omnia cum facias, miraris, cur facias nil
Posthume, rem solus qui facit, ille facit.*

V I V E R E.

*Tecum habita, vt viuas: alibi quicumq; moratur,
Non viuit: vita est, viuere Bembe sibi.*

C A N E R E:

*Demodocus laudes heroum, Aegyptus Osyrim,
Fata canit Proteus, carmina Maonides.*

L E G E -

L E G E R E.

*Mella Cupido, æquor Nereus, Proserpina flores,
Scipio vatis opus, stamina Parca legit.*

C V R V A R E.

*Virga recens Zephyris, neruo curuabitur arcus,
Igne chalybs, adamas sanguine, corde Deus.*

I M P E R A T O R.

*Templa dijs, mores populis, dedit otia ferro,
Astra suis, cælo sidera, ferta Ioui.*

P R I N C E P S B O N V S
E T M A L V S.

*Quid bonus est princeps? canis est, custos gregis, inde
Qui fugat ore lupos: quid malus? ipse lupo.*

D E I T A S.

*In deitate gradus, mensura, & tempora non sunt,
Et quod idem est, maius non habet atq; minus.*

D E I M A I E S T A S.

*Maiestate Dei concluditur omne, quod vsquam est,
Quo sine nil rerum stare vel esse potest.*

M E N S.

*Post finem, sine fine manet, mens dedita Christo,
Linquens turbam hominum, stat sociata Deo.*

A L I V D.

*In solo est mens tuta Deo, quem linquere nolens,
Nun-*

Nunquam erit eterno non opulenta bono.

C V L T V S D E I.

*Hac desiderij Deus est pietate colendus,
Iusticiae ut merces tota sit, ipse Deus.*

C H R I S T V S.

*Vita ego sum, qui in me credit, vel morte perem
Conforti mecum sede beatus erit. (1115)*

C H R I S T I A N I.

*Vtuntur terra, ut caelo, fugientia remnunt:
Quod credunt, quod amant, quod cupiunt, Deus est.*

L I B E R A L I S.

*Dum tibi restrictus maneat, & largus egenis,
Quod facis in minimis, te dare crede Deo.*

D E E O D E M.

*Quos das pauperibus, thesauros colligis, in quos
Nil fors, nil homines iuris habere queant.*

D E V S, I M P E R A T O R.

*Astra Deo nil maius habent, nil Casare terra.
Si Casar terras, ut Deus astra regit.*

F I D E S.

*Ecce caduca volant praesentis saecula mundi,
Sola fides meriti nescit honore mori.*

A L I V D.

Commoda de damnis mercaris, gaudia planctu.

I

Si tibi

Si tibi de Christo est indubitata fides.

A M O R D E I.

*Corpora pulvis erunt, sed mens pia floret in ævum:
Omnia prætereunt, præter amare Deum.*

H U M A N A I N C E R T A.

*Omne bonum velox, fugitiuaq; gaudia mundi,
Monstrantur terris, & citò lapsa ruunt.*

P A T I E N T I A.

*Aspera qui tolerat, post mox hunc læta sequuntur,
Et per mœrores gaudia nota metit.*

D E E A D E M.

*Dulcia non meruit, qui non gustavit amara,
Namq; per oppositum nascitur omne bonum.*

M O R S.

*Omnes vna manet fors irreparabilis hora,
Cum venit extremus lege trahente dies.*

N O B I L I T A S.

*Quòd si præfertur generis qui seruat honorem:
Quanta est laus maior nobilitare genus?*

V I N D I C T A.

*Quod sibi quis nolit fieri, non inferat vlli,
Vindictam læsus nesciat exigere.*

V I T A C H R I S T I A N A.

Elige

*Elige iusticiam, pacem cole, dilige Christum,
Et pete delicias, quas sine fine geras.*

I R A, E B R I E T A S.

*Ille deo similis feruenter qui coquit iram:
Ille hominum primus, qui bibit atq; sapit.*

B O N A C O N S C I E N T I A.

*Cur tibi tam facilis, cur tam iucunda senectus?
Libera quod vicijs tota iuuenta fuit.*

C H R I S T I B E N E F I C I A
S V N T N O S T R A.

*Ortus Christe tuus, tua mors, sunt omnia nostra,
Et nostrum est, cœli templa quod alta tenes.*

D E E O D E M.

*Christe tibi proprium, misereri, ignoscere lapsis:
Viuere velle omnes, morte perire nihil.*

S A B B A T V M.

*Septima lux Domino sacra est, operiq; negata:
Hanc vacuam rebus femina virq; colant.*

F I D E S.

*Centurio, cæci, Cananea, fidelia Christo
Pectora, quod credunt non dubitanter, habent.*

D E E A D E M.

*In solo sperare Deo tutissima res est,
Spem fidam nunquam non iubet esse ratam.*

V I C T O R I A.

*Non est in telis victoria clara cruentus :
Illa fide, atq; pia nititur illa prece.*

D E E A D E M.

*Parcere quæ nouit victis, victoria pulcra est :
Euentus tristes fœda tyrannis habet.*

D E V S N O N F A L L I T V R.

*Fallere mortalem res vna facillima visum :
Lumina quis fallat semper aperta Dei ?*

D E V S M O N I T O R.

*Anteeunt semper tacitas præfagia clades,
Excitat & monitor corda supina Deus.*

A S I N V S.

*Ne rudibus, caueat, quidquam committat asellis,
Res bene curatas qui volet esse suas.*

I D E M.

*Sis asinus, quemcunq; asinum fors aspera fecit,
Qui placide sortem ferre scit, ille sapit.*

D E F V N C T V S.

*Tu quod es hospes erã : quod ego sum, tu quoq; fies :
Quæ tibi vis fieri iusta, precare mihi.*

I D E M.

*Hæc habeo, quæ cognoui sacra atq; prophana :
Cætera mors isto condidit atra solo.*

AD

A D F O R T V N A T V M.

*Tarda quidem, sed opima tibi fortuna resultat:
Quæ veniunt cupidis sera, tamen veniunt.*

G R A T I A D I V I N A.

*Nos Domini quidquid sumus, hoc sumus: illius omne
Quod stat, quodq; cadit: stat, cadit arbitrio.*

C O N S C I E N T I A.

*Quamuis verba reo desint, & testis agenti,
Proditur indicio mens tamen ipsa suo.*

P O E N I T E N T I A.

*Plange, dole, pia corda leua, veniamq; precare:
Sic vult offensus te lacrymare Deus.*

R E S T A N T & alia quædam genera,
quorum quia in templis vsus est, etiam nu-
meri debent esse noti: nec plura hoc loco
fuerunt proponenda, quàm ista quatuor
quæ sequuntur, quæq; interpretatiunculis
egere visa sunt. Frustra enim Deo offer-
tur, aut discendum traditur, quod intelle-
ctu caret.

D E I A M B I C O D I -
M E T R O.

V E R S V S iambici dimetri constant
I 3 in locis

in locis omnib. iambo, in imparib. etiam
spondeo, hoc modo

u- u- u- u-
-- u- -- u-

D. AMBROSII HYMNVS
SOLSTITII AESTIVI.

*'O lux beata Trinitas,
Et principalis Vnitas,
Iam sol recedit igneus,
Infunde lumen cordibus.
Te mane laudum carmine
Te deprecamur vespere,
Te nostra supplex gloria
Per cuncta laudat secula.*

Hic hymnus occasione temporis est cir-
ca solstitium æstiuum scriptus, die iam
rursus decrefcente. Id appâret ex eo, *Iam
sol recedit.*

'O lux) Lucis vocabulum fingulis in diuinitate
personis rectè tribuitur. Deo patri, Micheæ ultimo,
Cùm sedero in tenebris, Deus lux mea. Christus de
seipso, Iohan. 10. Ego sum lux mundi. De Spiritu
sancto, Luc. 3. Baptizabit vos Spiritu sancto, igne.

Beata trinitas) vnde & vobis beatitudo speratur.

Principalis) regnans & omnipotens. Diuinitatis
vna est *essentia*, triplex *personarum*, Deus pater, Deus fili-
us, Deus Spiritus sanctus: hoc modo patefacta est
ipsa diuinitas, ad fluuium Iordanem, & in monte
Thabore.

Sol
In
cordi
Sine
Te
actio
tione
xit: c
manè
animi
Te
pellat
Græc
hono

Sol recedit) vt dies fiant contractiores.

Infunde lumen cordibus) Ita alibi, Infunde amorem cordibus. Infunde, immitte: infunde lumen, irradia. Sine Deo nihil clarum est, nihil lucidum.

Te mane laudum carmine) Hortantis est ad gratiarum actionem, quæ debetur Deo, quòd sui nobis cognitionem dedit, & mentes ad verum sui cultum instruxit: cuius beneficij memoria debet esse celebris, vt manè & vesperi, hoc est, tempore totius diei, eam cum animis repetamus, & laudibus meritis extollamus.

Te nostra supplex gloria) Gloriam *σωεudoχικῶς* appellat carmen, quo gloriam damus Deo, quomodo Græci suos hymnos vocant, *τιμῶς*: Horatius honores.

D I V I A M B R O S I I
H Y M N I.

PRIMVS, AD PRIMAM.

O R T A D I E S.

*Iam lucis orto sidere,
Deum precamur supplices,
Vt in diurnis actibus,
Nos seruet à nocentibus.*

*Linguam refrenans temperet,
Ne litis horror insonet,
Visum fouendo contegat,
Ne vanitates hauriat.*

*Sint pura cordis intima,
Absistat & vecordia,*

I 4

Carnis

*Carnis terat superbiam,
Potus cibiq; parcitas.
Ut cum dies abscesserit,
Noctemq; fors reduxerit,
Mundi per abstinentiam
Ipsi canamus gloriam.*

Docet Ebræus sapiens, ut cum ortu solis Deo occurramus, imò ut solis ortum anteuertamus, ad agendas Deo gratias. Qui hoc non facit, quasi pruina hyemis liquefcet, aut quasi aqua caduca diffluet. Sapientia 16. Oportet diuinorum beneficiorum semper esse memorem.

Lucis orto sidere) Sidus lucis solem intelligit, qui lucem producit.

Supplices) humiles. hoc modo, ut verè ipsum agnoscamus, qui solus inuocandus est, & inuocandus submisse, & cum vitæ emendatione. Vita autem emendari non potest, nisi Deus ipse nos gubernet.

In diurnis actibus) in actionibus totius diei.

A nocentibus) ab hominibus, qui moribus vel exemplis nocent. Vel à rebus nocentibus, quales sunt peccatum, scandala, fatanas, caro nostra.

Linguam) In homine lingua & oculi instrumenta sunt multorum malorum: in lingua est mendacium, in oculis concupiscentia. His addit Siracides cap. 7. aures quoque, per quas extrinsecus fit corruptio.

Refrenans) Lingua est, ut Iacobus ait Apostolus, κακὸν ἀκατάχρητον malum incoercibile: vel, ut Græcus quidam, νόσος ἀχάλιμος, morbus non curabilis.

Tempo

Temperet) τὴν γλῶσσαν ἐδὲς δώματα ἀνθρώπων
δαμάσαι, ait idem Apost. 3. Vnde David præclarè
admonet, vt custodiamus linguam à malo, & os ip-
sum à mendacio, Ps. 34.

Litis horror) Linguae mala sunt, mendacia, calum-
nia, obtreccionis, rixæ, conuicia, maledicta, bla-
sphemix: vndè iacula & arcus linguæ Jeremias c. 9.
& plagas linguæ Siracides cap. 28. nominat.

Visum) oculos: effectus, pro efficiente: oculi
sunt in cupiendo (vt ait Salomon) infatiabiles,
Pro. 27.

Contegat) gubernet, ne nimium aut noxium vi-
deat.

Ne vanitates hauriat) Sumtum ex illo Dauidico,
Auerte oculos, ne videant vanitates.

Sint pura cordis intima) Pura, vacua à prauitate. In-
ternum malum in homine, est cor ipsum, pronum ad
omnem affectum viciosum

Abstat & vecordia) Degenerant homines pi-
gricia, & euehuntur superbia: igitur ne nimis iacen-
tes sint, absit vecordia: ne nimis elati, deponatur
superbia.

Potus cibiq; parcitas) Ex satietate superbia: è su-
perbia ruina.

Sors) Ordo naturæ, qui sortem & vicissitudinem
habet.

Mundi per abstinentiam) Mundi, puri, eoq; magis
purati: Per abstinentiam, detractis luxuriæ instru-
mentis, vt simus expeditiores ad orandum.

Ipsi) Qui solus linguam compescere, oculos ser-
uare, animos purgare potest.

S E C V N D V S A D T E R T I A M.

I 5 M A N E.

M A N E .

Nunc sancte nobis Spiritus
 Vnum Patri cum Filio,
 Dignare promptus ingeri
 Nostro refusus pectori.

Os, lingua, mens, sensus, vigor,
 Confessionem personent,
 Flamme fiat igne caritas,
 Accendat ardor proximi.

Quidquid in homine est vitale aut vegetum, id totum Deo seruiat, & confessioni nominis eius. Id cum fieri nequeat viribus humanis, presentia & virtute Spiritus sancti opus est, qui in pectoribus ardorem erga Deum, & erga proximum caritatem excitet.

Vnum Patri cum Filio) Deus Spiritus sanctus cum patre & filio vocatur Vnum, quia ab utroque procedit, ambobus æqualis, maiestate & sapientia, & amor ille æternus & ardentissimus, quo pater filiusque coniunguntur substantia indissolubili, caritate inexhausta, & vinculo omnipotente.

Promptus) beneuolus, volens.

Ingeri) Iuxta illud Iohan. 14. Veniemus ad eum, & mansionem faciemus apud eum.

Refusus pectori) Ait enim Iohel propheta cap. 2. Effundam Spiritum meum super omnem carnem.

Os, lingua, mens, sensus, vigor) hoc est, Quidquid mouetur, sapit, sentit, spirat in animo atque corpore, in membris singulis atque vniuersis.

CON-

Confessionem) Confessio Christiani est, Deum in tribus personis esse vnitam substantiam: Patrem esse rerum omnium artificem & conseruatorem: Filium redemptorem generis humani, regem & sacerdotem nostrum: Spiritum sanctum esse lumē mentium, cuius beneficio patrem Deum agnoscimus, & Christum Dominum nostrum vocamus. Hæc est Christianorum de Deo confessio, quam fide certam tenere & ore constanter profiteri oportet. Deinceps inter alios & cū alijs ita viuere, vt exerceamus eiusmodi beneuolentiam, caritatem, beneficentiam erga omnes, qualem nobis volumus, aut cupimus, aut optamus exhiberi. Postremò vt vitam tota agamus (Pauli verbis vtar) *ἀλλ' ὡς Θεὸν νοῦν πιστεύω.*

Flammescat) Flamma lux est, ab igne profecta, & ignis ardentis indicium. Igni comparat fidem, caritatem flammæ: quia hæc in rebus externis testis est, quid intus in pectore clausum teneatur.

Accendat ardor proximi) 1. Ioan. 3. Qui non diligit fratrem suum, non est ex Deo.

TERTIVS, AD SEXTAM.
M E R I D I E S.

*Rektor potens, verax Deus,
Qui temperas rerum vices,
Splendore qui mane instruis,
Et ignibus meridiem.*

*Extingue flammam litium,
Aufer calorem noxium,
Confer salutem corporum,
Firmaq; pacem cordium.*

Proui-

Prouidentia Dei tempora ita sunt distributa, vt omnipotentia & sapientia conditoris facilè omnibus appareat: hæc intelligere & celebrare par est, & gratias pro tantis bonis agere, homini Christiano conueniens.

Rektor potens, verax Deus) Deo tribuitur omnipotentia, quæ ex rerum conditarum conseruatione constat: tribuitur eidem veritas, quam ipse à tot seculis præstitit.

Qui temporis rerum vices) Non tantùm admirabilis & stupenda ipsa creatio est, sed ordo quoq; & vicissitudo rerum, vt in ipsis, de quibus nunc agitur, temporibus. In diebus, qui mane, meridie, & vespere distinguuntur, & sunt hominum operibus destinati. Item in mensibus & annis, quos lunæ solisq; cursus efficiunt, & hominum profunt actionibus. Item in anni qualitatibus, vere, æstate, autumno, hieme distinctis, per quas seruatur hominum incolumitas. Itaque hæ vices, quid sunt aliud, quàm ordo diuinus? Moses ait cœli luminaria condita, vt sint in signa ac tempora, in dies & annos. Ponit aliud dierum discrimen Siracides cap. 33. & testatur post diluuium Deus, manturam hanc vicissitudinem ad finem vsq; mundi.

Splendore) luce nitidissima.

Mâne) Initium diei.

Et ignibus meridiem) hoc est,

Cùm calet, & medio sol est altissimus orbe.

Extingue flammam) Quæ sunt in temporibus, eadem hominum animis accommodantur. Sunt in homine *πάθος* seu affectus, qui sunt instar flammarum, quibus animus accenditur & perturbatur: sunt

ὀρέξεις seu appetitus, quæ more æstus exurgunt & abripiunt. Affectus comparantur tempori meridiano calido, appetitiones tempori meridiano pestifero.

Extingue) reprime, coërce.

Flammam litium) Qualis est flamma τῆς φιλοτιμίας, de qua Paulus ad Galatas 6. Non efficiamur gloriæ inanis cupidi: inuicem prouocantes, inuicem inuidentes.

Aufer) tolle, adime.

Calorem noxium) Qualis est calor τῆς φιλοδοξίας, ex qua, vt idem 1. ad Timotheum ultimo, nascuntur inuidia, inimicitia, conuicia, suspitiones.

Confer salutem corporum) vt & membris integrè valeamus, & simus animis placidè tranquilli.

Firmaq; pacem cordium) Confirma conseruaq; inter omnes beneuolentiam & mansuetudinem.

QVARTVS AD NONAM.
V E S P E R.

Rerum Deus tenax vigor.

Immotus in te permanens,

Lucis diurnæ tempora

Successibus determinans:

Largire clarum vespere,

Quo vita nusquam decidat.

Sed præmium mortis sacræ

Perennis instet gloria.

Conuenit hic hymnus cum precibus Dauidis, qui orat, ne Deus iam se senem deserat aut abijciat. Aetas robusta & ardens,

dens, similis meridiei est: ætatis extremum, vesperi comparatur. Inuocandus igitur est Deus, vt in illa difficili & postrema parte ætatis, stabiles nos & integros conseruet, ne à via salutis vsquam aberremus.

Tenax) constans, perpetuus.

Vigor) qui vegetat & viuificat res omnes, & earum motum, cursum, causas, ordinem, vt sunt conditæ & dispositæ, relinquit & continuat.

Immotus in te) Vt Deus mouet omnia, ita in suo statu perstat immobilis, & vt Dauid ait, permanet in æternum.

Succesibus) Tempora temporibus succedunt, & vt poëta ait, dies diem trudit.

Determinans) definiens, distinguens.

Clarum vespere) Sic dicitur. vt, Mane nouum.

Decidat) caligine & tenebris aberret, aut à statu beatitudinis deiciatur.

Premium mortis sacræ) Christus est, vt ad Romanos ait Paulus, cap. 3 *ἀπὸ λύτρωσις καὶ ἰλακτῆριον*, hoc est, nostra redemptio & propiciatio, qui nobis suo sanguine effuso, solus peperit *ὑποθεσίαν*, vt ad Ephesios idē nominat, qua filij Dei appellamur, adoptati in Christo. Præmia igitur sacræ eius mortis sunt, peccatorū remissio, iusticia perfectæ, salus certissima, hæreditas vitæ, gloria sempiterna.

QVINTVS, SVB NOCTEM.

CREPVSCVLVM.

Te lucis

Te lucis ante terminum
Rerum creator poscimus,
Ut pro tua clementia
Sis praesul ac custodia.
Procul recedant somnia
Et noctium phantasmata,
Hostemq; nostrum comprime,
Ne polluantur corpora.

In hoc hymno precamur, ut noctis tempore dormientes, Deus clementer nos tueatur, ab omni inquietudine, & ab eo hoste defendat, qui dicitur *κοσμοκράτωρ τῆς σκότας*, rector tenebrarū, ad Ephesios vitim.

Lucis ante terminum) antè quàm lux planè occidat, unde hymnus sub noctem seu crepusculum appellari potest.

Rerum creator) Deo omnipotentia semper ascribenda.

Poscimus) quasi iure nostro: nam qui orare iussit, preces suscipit. Verbum est plenæ fiduciae.

Praesul) vsitatum, pro praeside aut inspectore, est igitur praesulis, qui curat & regit alium.

Custodia) pro custode, qui vigilat pro alio.

Recedant somnia) quæ ex actionibus diurnis interdum naturaliter terrent aut vexant.

Phantasmata) terriculamenta & illusiones, quæ ab insidiatore diabolo obijciuntur.

Hostem) qui nullam omittit aut intermittit nocendi occasionem.

Comprime) tarda, coërce.

Ne pol-

Ne polluantur corpora) Ex improba mente & cogitationibus pravis, etiam corporis venit pollutio.

D E C H O R I A M B I C O
A N A C R E O N T E O.

Choriambicum Asclepiadeum constat spondeo, duobus choriambis, & syllaba

-- - - - -

quo genere præter diuum Ambrosium, & Boëthium nemo, quod sciam, usus est. Id facilius metimur per numeros carminis Heroici, ut sit primo loco spondeus, altero dactylus cum syllaba longa, cui si per medium aut molossus --- aut ionicus maior -- - - aut ionicus minor - - - inferatur, ex eodem fit perfectus Heroicus, est autem hæc mensura Heroica,

-- - - - -

A D D E V M O M N I P O T E N -
T E M, P R O P L V V I A.

*Squallent arua soli puluere multo,
Pallet siccus ager, terra fatiscit :
Nullus ruris honos, nulla venustas,
Quando nulla viret gratia florum,
Tellus dura sicut, nescia roris,
Et fons nescit aquas, flumina cursus :
Iam cælos reseres, aruaq; laxes
Fœcundo placidus imbre, rogamus :*

Abra-

*Abrami meritis, impia secla
Donasti puuia, nos quoq, dones.*

Tribuuntur diuo Ambrosio hic & sequens hymnus à Beda in eo libro, quem de metris scripsit. Docet terræ fœcunditatem dari à Deo; & Moses scripsit pluuias terram fœcundantes promi è thesauris Dei, 5. 28. Pluuias à Deo sæpe impetrarunt homines pij, fide & precibus, vt Elias propheta in libris Regum; Sameas pharisæus apud Iosephum; legio Melitena apud Eusebium. Commodam etiam tempestatem à Deo cœlitus dari, & inter has, pluuiam, testatur liber Mosis 3. 26. Si in meis mandatis ambulaueritis, dabo vobis pluuiam temporibus suis, & quæ sequuntur. Inde apud Ebræum sapientem collecta dulcissima similitudo, Siracidæ 35. Speciosa est misericordia Dei in tempore tribulationis: sicut nubes pluuiæ in tempore siccitatis.

Squallent arua soli puluere multo) Expolitio sententiæ notissima, ex causis. E pulueribus squallor, è siccitate pallor, è terrarum hiaru, labes: ex his omnibus sterilitas, penuria, fames.

Nescia roris) Sumtum hoc ex epicedio Dauidico: in quo imprecatur montibus Gelboicis, vt nec ros, nec pluuiam cadat super eos.

Fons nescit aquas) Repetit querelam Esaiæ cap. 19. qua-

K

19. qua-

19. quasi dicat: Minuuntur origines fontium, impediuntur alvei aquarum.

Reseres) quasi clausos, nam cœlum siccum, ferreum & æneum dicitur. vnde bono verbo utitur, Reseres.

Laxes) aperias, fœcundes.

Placidus) Hoc propriè Deo conuenit, quia dona omnia Dei, sunt gratia & misericordia.

Abrami meritis) promissionibus Abrahamo factis. Veteres Theologi ipsa munera Dei, merita interdum nominant, nō quòd nos mereamur aliquid, sed quòd Deus in pijs ornet sua munera, quasi merita.

P R O S E R E N I T A T E.

Obduxère polum nubila cœli,
Absconduntq; diem sole fugato.
Iesu parce tua morte redemptis,
Prior diluuium pertulit atas,
Ut mundaret aqua crimina terra:
Sed mundata tuo sanguine terra est,
Iam nunc missa ferens ore columba
Ramus, pacifera munus oliuæ,
Exutas liquido flumine terras,
Leto significat lapsa volatu.

Obduxère polum) texere lucem poli.

Nubila cœli) Nubium collectio facit pluuias: eandem dissipatio, inducit serenitatem. Ouid. 5. Met.

Fusca repurgato fugiebant nubila cœlo.

Abscondunt) vt vel minus appareat, vel certè appareat obscurior.

Sole fugato) Consequens infertur ex antecedente.

Tua

Tua morte) Causa cur parcat Deus, quia filij eius redempti sumus sanguine, non auro: morte, non alio quodam precio. Fuit enim ipse verus pontifex & vnicum λύτρον pro peccatis humani generis.

Diluium) κατακλυσμὸν, quo deleta omnis caro, quæ spiritum vitæ habuit: & aquæ super montes altissimos elatæ sunt cubitis quindecim, Moses, 1. 7.

Prior ætas) Noë temporibus, Anno ab orbe condito MDCLVI. ante annes videlicet MM MD. CCCLXVIII. in quo diluuiò soli decem homines mansere superstites.

Aqua) Per aquam, quia fuit pœna impietatis.

Mundata tuo sanguine) Sanguinis Christi mundat nos ab omni peccato, 1. Iohan. 1.

Mundaret) quòd ad vindictam & pœnam attinet.

Ferens ramum) Mos. 1. 8.

Pacifera) Oliuæ ramum olim ferebant, qui pacem peterent. In fauorem Dei mundo recepto, columba allato ramo, aquas subsedisse, & terras esse nudatas, significauit.

Exutas) liberatas.

Liquido flumine) aquis inundantibus.

D E C H O R I A M B O

A S C L E P I A D E O.

Choriambicum Asclepiadeum constat spondeo, daobus choriambis, iambo vel pyrrichio,

-- -uu- -uu- uu

cui accinitur in fine alius versus, ex quo choriambus vnus sublatus est. Hoc quoq;

K 2 mensu-

mensura Heroica pueris facilius, vt primo
loco sit spondeus, altero dactylus cum
syllaba longa, tum sequantur dactyli duo

-- -uu - -uu -uu

IN ASCENSIONE
CHRISTI.

Auctor incertus.

*Festum nunc celebre, magnaq; gaudia,
Compellunt animos carmina promere,
Cum Christus solium scandit ad arduum,
Caelorum pius arbiter.*

*Conscendit iubilans, letus ad aethera,
Sanctorum populus predicat inclytum:
Concinit pariter angelicus chorus,
Victori bono gloriam.*

*Qui scandens superos, vincula vinxerat,
Donans terrigenis munera plurima,
Districtus rediet arbiter omnium,
Qui mitis modo transit.*

*Oramus Domine conditor inclyte,
Deuotos famulos respice, protege,
Ne nos liuor edax demonis obruat,
Demergat vel ad inferos.*

*Vt cum flammivoma nube reuerteris,
Occulta hominum pandere iudicans,
Ne des supplicia horrida noxijs,
Sed iustus bona premia.*

In hoc

In hoc hymno sunt partes tres. Gratulatio sumpta à tempore, quam nemo pius potest prætermittere. Narratio, in qua exprimuntur causæ gratulationis: primum, propter gloriam Christi, quem in triumpho secuti sunt Patriarchæ, comitati Angeli: deinde, propter nostram consolationem, quòd victoria Christi ad nostram salutem pertinet. Petitio, vt nos recipiat quasi iam desertos, defendat orphanos, reprimat satanam, liberet à iudicio æterno.

Festum nunc) Gaudendum est, quia Christus ad cælos ascendit: retinendum illud meritum, quia idem Angeli faciunt. cogitandus etiam fructus, quia nobis vicit, nobis redibit.

Celebre) magna frequentia conspicuum & gloriosum, vt concio celebris, celebris senatus.

Magna) noua, singularia, inaudita. Enos fuit raptus alieno impetu, Elias quadrigis igneis, Christus sua potencia in cælum sublatus est, vt Marcus: dextera Dei exaltatus est, vt Paulus loquitur.

Compellunt) propter beneficij amplitudinem.

Pius arbiter) Cælos ab æterno possedit, & nunc meritis possidet. Arbiter autem, quia pios assumet, fontes reijciet.

Iubilans) verbum è Ps. 46. sumtum. Ascendit Deus in iubilo: propter quam gloriam exultant Angeli, lætatur Ecclesia.

Lætus) Victorum propria est læticia.

Victori bono) Vicit patiendo, vicit miseris hominibus:

minibus : vnde verè victor bonus dicitur.

Qui scandens) Hæc ex Davidis Ps. 37. & ex epistola Pauli ad Ephes. cap. 6. sumta sunt, qui Davidis verba adducit & explicat.

Districtus) seuerus, inexorabilis : cui opponitur mitis.

Rediet) pro redibit, antiq̄; vt : *Transiet ætas*, pro transibit.

Oramus) Precatio contra diaboli inuidiam & potentiam, pro conseruatione huius vitæ, donec ad cœlestem & æternam transeamus.

Deuotos) tibi supplices & deditos : in qua significatione Theologicum est, vt sint deuoti, qui se alicui vouerunt.

Respice) vultu & misericordia tua.

Protege) tua dextera & omnipotentia.

Edax) auidus, insaturabilis.

Flammivoma) Ignis enim orbem terrarum perdet, & aduentum filij Dei antecedet *ἐκπύρωσις*.

Pandere iudicans) id est, iudicando aperiens, dicta sententia manifestans.

Noxijs) timidis.

Iustis) credentibus.

DE SAPPHICO HEN- DECASYLLABO.

Carmen Sapphicum, syllabis vndecim absoluitur, pedibus tribus : constans trochæo, spondeo, dactylo, & rursus duplici trochæo.

DE

DE OBLATO CHRISTO.

Auctor incertus.

*Quod chorus vatum venerandus olim
Spiritu sancto cecinit repletus,
In Dei factum genitrice constat
Esse Maria.*

*Hæc Deum cæli Dominumq; terra
Virgo concepit, peperitq; virgo,
Atq; post partum meruit manere
Inviolata.*

*Quem senex iustus Simeon in vlnas,
In domo sumsit Domini, gaudius
Hoc quod optavit, proprio videre
Lumine Christum.*

*Tu libens votis, petimus, precantum,
Regis æterni genitus faueto,
Clara qui celsi reuidens Olympi
Regna petisti.*

Christi persona Dei & hominis, in hoc hymno bene describitur, qui ex Deo patre natus, & Spiritus sancti bonitate patefactus sit, & se ipse in mundo conspicendum dederit.

Chorus vatum) Isaias, David, Micheas, multi alij: qui tribum, stirpem, matrem, nomen, locum, patriam, tempus, nuncios prædixerunt.

Venerandus) propter auctoritatem & veritatem. Auctoritatem habet, propter Spiritum sanctum do-

K 4 storem:

ctorem : veritatem , quia vaticinijs respondit euentus.

Spiritu sancto cecinit) Apostolus Petrus ait 2.1. Spiritu sancto motos, seu (vt hic auctor) repletos , esse locutos homines Dei sanctos. Testatur & epistola ad Ebræos , Deum locutum seculis antiquis per prophetas : nobis, temporibus vltimis, per filium.

In Dei factum genitrice) in virgine Maria, τῆ ἱστορίας. Miranda sunt, Deum habere matrem, virginem concipere sine viro, virginem parere sine nixu, virginem post partum esse inuiolatam.

Senex iustus) iusti dicuntur, Noa, Dauid, Zacharias, Simeon propter fidem in Christum promissum , hi verò propter eundem exhibitum & visum. Iustus igitur senex hic , coram Deo sola fide : coram hominibus, quia integer in lege, in ritibus sanctè, & sine reprehensione inter alios vixit.

Hoc quod optauit) & secundum optata, ita futurum è Spiritu sancto diuinitus acceperat, Luc. 2.

Regis aeterni genitus) Christus aeterni patris coaeternus filius.

Reuidens) rursus videns, quæ ad tempus inter mortales viuens, exinanitus reliquisti, vt cum gloria maiore, & cum salute generis humani, repeteres, quod possedisti ab aeterno.

LIBRI

LIBRI DE RE

POETICA

INDEX.

A.

Ab armis recedere	102	Capi vel depræhēdi	114
Ab incunte ætate	54	Canere	71
Ad iram concitare	39	Capillos negligere	67
Ætatem exigere	54	Capillos ornare	ibid.
Ætatem renouare vel extendere	55	Caput efferre	59
Agitare conuiuium	65	Caput ceruicib. abscin- dere	111
Alloqui	27	Carmen scribere	21
Amandi variæ elocutio- nes	43	Celebrari	24
Amor & amare	41	Certare	99
Amore incendere	42	Cithara canere	71
Amore incendi	ibid.	Claudere oculos	57
Amori resistere	ibid.	Conuiciari	29
A mortuis excitare	58	Coquere	62
Amplecti	47	Cremare	89
Animum attendere	41	Criminib. insimulare	30
Animo reputare	ibid.	Cubitum ire	74
Animo tenere	ibid.	Cum periculo aggredi	100
Appellare aliquam	49	Curis confici	31
Appellere	88	Curas abijcere	32
Arare	91	D.	
Arcum tendere	96	Dare dextram	81
Aspicere	60	Dare mammam	53
Audire	25.	Dare se præcipitem	113
B		Dare pœnas	116
Beneficium repēdere	81	Deo fauente	71
Bibere	64	Deo irato	ibid.
Blandiri	48.	Deuorare	64
C.		Diem festum agere	68
Cædem facere	113	Diruere urbem	98
		K 5 Docere	

I N D E X.

Docere artes	23	Hastam vel telū aliquod	
Dormire	74.	torquere	97
E.		Hospitio vti	80
E vulnere telum trahere		Hospitium præbere	ibid.
108		L.	
Edere	63	Iaculari	90
Egredi domo	80	Imponere capiti sertum	
Eijcere in exilium	106	66	
Equitare	93	Imperare	105
Eruere alicui oculos	111	Imperij fines proferre	
Euanescere	90	ibid.	
Eunuchum facere	47	Imperium deferre	ibid.
Euomere	64	In alicuius manib. mori	
Exuere vestes	73.	57	
Facere naufragium	87	In lucem proferre	29
Facere promissum	81	In vincula conijcere	114
Famem depellere	64	Incedere	79
Ferre æquo animo	38	Induere vestes	73
Finem facere	117	Ingemiscere	34
Fugare somnos	76	Ingredi domum	79
Fugere	79.	In officio	61
G.		Iraisci	38
Gaudere	33	Iram deponere	39
Genus ducere	52	Ire moderari	ibid.
Gladio cingi	107	Ire	77
Gladium educere	ibid.	Ire passu tremulo	ibid.
Grauidam esse	51.	Iurgare vel litigare	27
H.		Iusta facere	57.
Habenas manu tenere		L.	
94		Laborare	61
Habenas relaxare	ibid.	Lacrimare	34
Habenas contrahere	95	Lacrimas sistere	35
Habenas detrectare	ibi.	Lauare	73
Habenas regere	ibid.	Leges victis imponere	
		105	
			Lite.

I N D E X.

Literarum	20	Nere	90
Loqui	25	Nomen imponere	53.
Loqui insolenter	27	O.	
Loqui per signa	ibid.	Obsidere	98
Luctum leuare	33	Occidentis sideris	76
Lugere	ibid.	Occidere	111
M.		Oculos tollere	59
Mandare	105	Oculos demittere	ibid.
Mandata exequi	106	Oculos alicui erueret	111
Maris poetica vocabula	82	Opibus spoliare	106
Matrimonium	44	Opitulari	115
Matrimonium promit-		Oram soluere	82
tere	45	Orientis sideris	76
Matrimonium inire	ibi.	Osculari	48
Matrimonij fidem falle-		Ociosum esse	61.
re	46	P.	
Matrimonium odisse	ibi.	Parere	51
Mederi	109	Parere gemellos	ibid.
Mensas extruere	62	Partum medicamentis	
Mensas euertere	ibid.	abigere vel necare	52
Metuere	30	Pinferre	93
Metum abijcere	31	Plangere & eius Syno-	
Minari	29	nyma	36
Moram afferre	78	Poenam statuere	116
Mordere	63	Poenam minuere	ibid.
Mori	55	Portas aperire	99
Mortuus	56	Portas claudere	ibid.
Mouere lacrimas	36.	Precari	103
N.		Preces audire	104
Nasci	52	Properare	79
Natare	88	Pulsare tympana	72
Nauigare	82	Punire	115
Nauis concussa vento	86	Pugnare	100.
		Q.	
		Queri	30.
		Redi-	

I N D E X.

R.

Redire cum literis in gratiam	23
Remigare	87
Repetere verba	28
Resistere	78
Respondere	28
Retia tendere	93
Retro nauigare	84

S.

Sacra facere	70
Saltare	72
Sepelire	58
Sequi vestigia	78
Serere	92
Signorū militarium	102
Sitire	65
Sitim explere	ibid.
Solari	38
Somnum inducere	57
Sopiri	ibid.
Spectacula exhibere	73
Sperare	32
Spondere	68
Sub iugum ducere	92
Subiugare	102
Supplicem esse	103.

T.

Tacere	28
Tegere vultum	61
Tela veneno illinire	96
Terra mariq;	82
Transfigere	109.

V.

Vbera trahere	53
Venari	93
Venire ad manus	100
Venire in eundem thalamum	50
Venti obsecundantes	85
Ventis aduersis	ibid.
Ventos excitare	ibid.
Ventos sedare	86
Vim parare	49
Vim pati	50
Virgo	40
Viriles contactus fugere	46
Vitam donare	112
Vitam laqueo finire	113
Vitium offerre	50
Viuere	53
Volare	89
Vouere	69
Vrbem extruere	97
Vulnerare	107
Vulnus accipere	108
Vulneri se subducere	ibi.
E vulnere telum trahere	ibid.
Vulnus curare	ibid.
Vulnus renouare	109
Vxor	41.

VOCVM EX-
POSITARVM
INDEX.

Acci-

I N D E X.

A.		H.	
Accipere	65	Hære re pectoribus	15
Aectus	41	Hiems amoris	44
Anima	55	tempestatis	85.
Ardor	41.		
		I.	
		Iacere	58.74
		Ignis pro amore	41
		pro ira	39
		Imber	35
		Incendia	41
		Ire	82
		Iungere	45.
		L.	
		Lethare	112
		Ludere	21
		Lumina	59.
		M.	
		Maris vocabula	82
		Mouet caput	75.
		P.	
		Plangere	36.
		Q.	
		Querela ante diem	30
		cum multis	ibid.
		Quiescere	74.
		R.	
		Rabies	38
		Recurfus	83
		Referre	28
		Resequi	ibid.
		Ros	35
		Rumpere silentia	26.
		S.	
		Saucius	
B.			
Bibere aure	13.		
C.			
Calor	41		
Caput tollere	59		
Cera	20		
Componere	58		
Condere	22		
Currere	83.		
D.			
Dare ore carmina	26		
Dicere carmen	22		
Digerere pœnas	116		
Ducere carmina	22.		
E.			
Esse in pœna	117		
Exigere	24.		
F.			
Facere	21		
Facere nomina	53		
Faces	41		
Flagrare amore	42		
Flamma	41		
Flumen	53		
Fons	ibid.		
Fuit	57		
Furor	41		
G.			
Gutta	35		

I N D E X.

Saucius 29
 Soluere 65
 Solutus 112
 Stimuli 41

T.

Tabella 20
 Tela 52
 Tempus dare in iram 39
 Tepere 41
 Torquere capillos 67
 Toxicum 97
 Tumere 28
 Tumor ibid.

V.

Velificare 84
 Venti sui 85
 Verba dare 25
 Vincula 42
 Virgo 40
 Vulnus ibid.

Z.

Zonam recingere 50.

SENTENTIA-
 RVM INDEX.

A.

Ad Fortunatum 131
 Amicitia incerta 122
 Amor 121
 Amor Dei 128
 Asinus 130.

B.

Bona conscientia. 129

C.

Canere 125
 Christi beneficia sunt
 nostra 129
 Christiani 127
 Christus ibid.
 Conscientia 131
 Cultus Dei 127
 Curuare 126.

D.

Defunctus 130
 Dei maiestas 126
 Deitas ibid.
 Deus monitor 130
 non fallitur ibid.
 Domicilium 124
 Domus paterna 122.

F.

Facere 125
 Fides 127. 129
 Fletus & risus 119
 Fortitudo 124.

G.

Gratia dauina 131

H.

Homo vagus 125
 Humana incerta 128.

I.

Imago 124
 Immodica non durat
 113
 Immortalitas 121
 Impe-

I N D E X.

Imperator	126. 127.	Princeps bonus, malus	
In licinum	122		126
Lycoria	123	Pumilio	119
Parcum	121		R.
Zodium	124	Rapa	ibid.
Inscitia	121	Regnum	121
Ira, ebrietas	29		S.
Iuuenis prudens	119.	Sabbatum	129
	L.	Sepulcrum	120
Lactuca	121	Somnus	123.
Legere	126		T.
Liber	124	Tollere	225
Liberalis	127	Tumulus	124.
Liberalitas	122		V.
Libertas	123.	Victoria	130
	M.	Vindicta	128
Mens	126	Vir bonus	123
Morio	119. 121	Virgo & mater	118
Mors	120. 128	Vita	ibid.
	N.	Christiana	128
Nobilitas	128	Craftina	120
Nuditas	120.	Honestia	125
	P.	Incerta	120
Patientia	128	Præfens	119
Pœnitentia	131	Viuerere	125
Pompeius & filij	122	Vxor	123.

F I N I S.

L I P S I A E,

Imprimebat Ioannes Steinman.

ANNO 1582.

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several columns and is mostly obscured by a large, dark, circular stain on the right side of the page.]

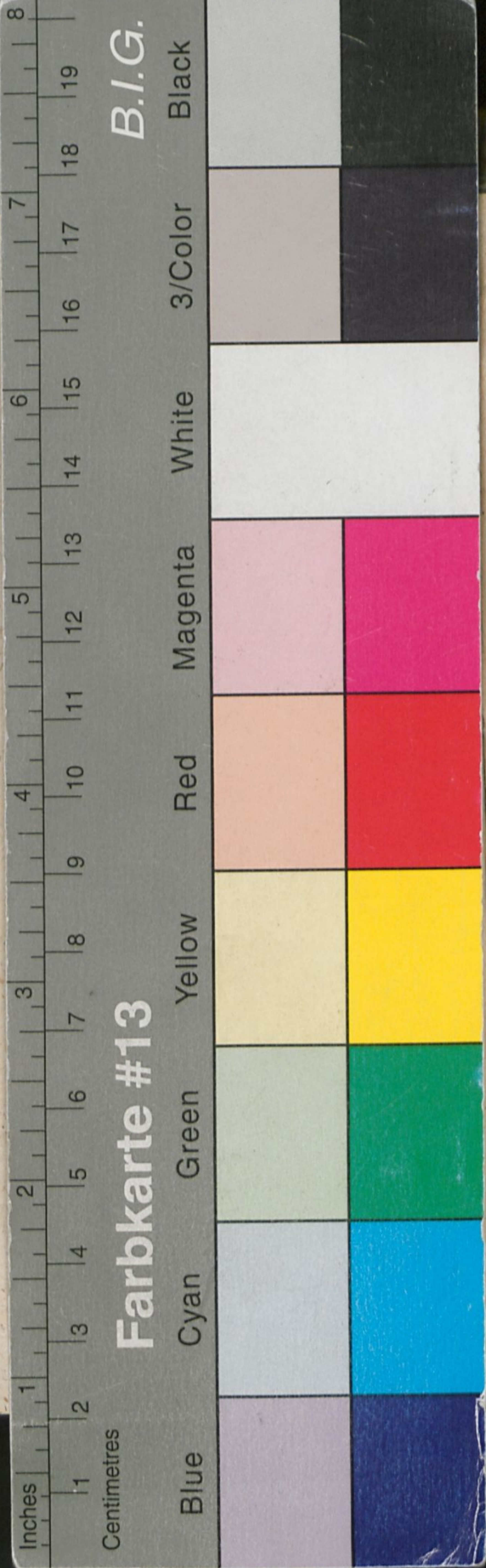

154397

AB 154397

(82210 159)

in manu agnitione uoluntate
et sapientia et intellectu
ut: ut ambulans dignus
placētēs. In oī opere bono
cātes. et crescentes in scientia
uirtute confirmati sed in
clauiculis eius. in
et legationibus. in
s agerentes deo p̄i. qui
s fecit in pace formis
ē. qui eripuit nos de
manu

GEORGII
FABRICII CHEM-
NICENSIS

EPITOMES PRO-
SODIAE ET ELEGAN-
TIARVM POETICA-
rum Liber, additis
exemplis.

LIPSIÆ.
CVM PRIVILEGIO.

